ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2015/494

z 9. júla 2014

o opatreniach SA.32715 (2012/C) (ex 2012/NN) (ex 2011/CP), ktoré poskytlo Slovinsko spoločnosti Adria Airways d.d.

[oznámené pod číslom C(2014) 4543]

(Iba slovinské znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

so zreteľom na rozhodnutie Komisie o začatí postupu stanoveného v článku 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v súvislosti s pomocou SA.32715 (2012/C) (ex 2012/NN) (ex 2011/CP) ([1]),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými ustanoveniami, a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

1. POSTUP

(1) Notifikáciou č. 5628 z 11. marca 2011 prostredníctvom systému notifikovania štátnej pomoci (SANI), ktorá bola zaregistrovaná v rovnaký deň, Slovinsko notifikovalo Komisii pomoc na záchranu spoločnosti Adria Airways d.d. (ďalej len „Adria“ alebo „spoločnosť“) vo forme štátnej záruky a zvýhodneného úveru vo výške 6,2 milióna EUR.

(2) Slovinské orgány poskytli doplňujúce informácie listami z 31. marca 2011 a 12. apríla 2011. Komisia si vyžiadala dodatočné informácie listom z 29. apríla 2011, na ktorý slovinské orgány neodpovedali. Dňa 13. júla 2011 sa konalo stretnutie so slovinskými orgánmi a ich poradcami, na ktorom bolo Komisii vysvetlené, že notifikovaná pomoc na záchranu by vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu spoločnosti nebola dostatočná a že Slovinsko plánuje vložiť do spoločnosti Adria 50 miliónov EUR v hotovosti. Slovinsko 1. augusta 2011 stiahlo svoju notifikáciu pomoci na záchranu.

(3) Na základe informácií, že Slovinsko napriek tomu uskutočnilo uvedenú hotovostnú injekciu 30. septembra 2011, sa Komisia rozhodla pokračovať vo svojom predbežnom vyšetrovaní *ex officio* a požiadala o ďalšie informácie listami z 12. septembra 2011, 28. novembra 2011 a 17. apríla 2012, na ktoré slovinské orgány odpovedali listami z 11. októbra 2011, 27. decembra 2011, 13. januára 2012 a 18. mája 2012. Slovinské orgány okrem toho e-mailom zo 7. novembra 2012 predložili memorandum, ktoré vypracovali právni zástupcovia spoločnosti Adria.

(4) Na žiadosť slovinských orgánov sa 12. júla 2012 uskutočnilo stretnutie za účasti zástupcov spoločnosti Adria a spoločnosti PDP ([2]), ktorá je vo vlastníctve štátu a je jeden z akcionárov spoločnosti Adria. Na tomto stretnutí slovinské orgány a zástupcovia spoločností Adria a PDP predložili vysvetlenia a argumenty týkajúce sa posudzovaných opatrení.

(5) Listom z 20. novembra 2012 Komisia informovala Slovinsko, že sa rozhodla začať konanie podľa článku 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) v súvislosti s pomocou (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“). Slovinsko predložilo pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania listom z 21. januára 2013. Komisia požiadala Slovinsko o dodatočné informácie listom z 5. marca 2013, na ktorý Slovinsko odpovedalo 19. apríla 2013. Slovinsko predložilo ďalšie informácie 16. septembra 2013. Komisia požiadala Slovinsko o dodatočné informácie listom zo 6. novembra 2013, na ktorý Slovinsko odpovedalo 4. decembra 2013, 6. a 17. januára 2014. Stretnutia so slovinskými orgánmi a ich právnymi zástupcami sa uskutočnili 25. marca, 5. decembra 2013 a 8. januára 2014.

([1]) Štátna pomoc – Slovinsko – Štátna pomoc SA.32715 (2012/C) (ex 2012/NN) – Údajná pomoc poskytnutá spoločnosti Adria Airways – Výzva na predloženie pripomienok v súlade s článkom 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 69, 8.3.2013, s. 53).

([2]) PDP je holdingová spoločnosť, ktorá bola založená v máji 2009. Je v plnom vlastníctve troch fondov, ktoré sú v 100 % vlastníctve štátu: Kapitalska družba d.d. (ďalej len „KAD“), Slovenska Odskodninska družba d.d. (ďalej len „SOD“) a Družba za svetovanje in upravljanje d.o.o. (ďalej len „DSU“).

(6) Rozhodnutie Komisie o začatí konania bolo uverejnené 8. marca 2013 v *Úradnom vestníku Európskej únie* ([3]). Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili pripomienky k opatreniam.

(7) Komisia dostala 8. apríla 2013 pripomienky od jednej zainteresovanej strany, konkrétne spoločnosti Ryanair. Postúpila ich Slovinsku, ktoré dostalo príležitosť sa k nim vyjadriť. Slovinsko zaslalo pripomienky listom z 13. mája 2013.

2. **SLOVINSKÝ TRH LETECKEJ DOPRAVY**

(8) Spoločnosť Adria je slovinský národný letecký dopravca a hlavná letecká spoločnosť na ľubľanskom letisku. V roku 2011 prepravila 73,4 % cestujúcich, ktorí leteli cez ľubľanské letisko, a odvtedy sa toto číslo znížilo na 71,3 % v roku 2012 a 69,8 % v roku 2013 ([4]).

(9) Hoci je prítomnosť nízkonákladových dopravcov v Slovinsku obmedzená (spoločnosť easyJet prevádzkuje iba jednu trať z Ľubľany, zatiaľ čo spoločnosť Wizz Air prevádzkuje dve), v roku 2013 prepravili 12,6 % cestujúcich využívajúcich verejnú dopravu ([5]). V súčasnosti existuje päť ďalších konkurentov, ktorí lietajú z Ľubľany do svojich hlavných uzlov, konkrétne Air France, Finnair, Turkish Airlines, Montenegro Airlines a Air Serbia.

3. **PRÍJEMCA**

(10) Adria je veľká spoločnosť približne so 450 zamestnancami. V roku 2013 dosiahla obrat vo výške 142,3 milióna EUR a zaznamenala straty vo výške 3 miliónov EUR (odhadované údaje). Vlastní flotilu 11 lietadiel, najmä regionálnych prúdových lietadiel. V súčasnosti vlastní okrem iného 69,9 % spoločnosti Adria Slovinská republika, 19,6 % spoločnosť Bank Assets Management Company (BAMC) [na ktorú určité aktíva previedla spoločnosť Nova Ljubljanska Banka d.d. ([6]) (ďalej len „NLB“)], 4,7 % spoločnosť ABANKA d.d. a 2,1 % spoločnosť PDP.

(11) Finančná situácia spoločnosti Adria sa od roku 2008 stále zhoršuje. Jej predaj sa znižuje, vykazuje záporný zisk pred zdanením a záporný vlastný kapitál. Ďalšie informácie o finančnej situácii spoločnosti Adria v rokoch 2007 až 2011 sa uvádzajú v oddiele 7.1.

(12) Slovinsko začalo 1. augusta 2012 spolu so spoločnosťami PDP, NLB, Abanka Vipa d.d., Hypo Alpe-Adria Bank d.d. a Unicredit Bank of Slovenia proces privatizácie spoločnosti Adria v snahe predať 74,87 % akcií spoločnosti. K tomuto dátumu Agentúra správy kapitálových aktív Slovinskej republiky (AUKN) zverejnila verejnú výzvu na predloženie nezáväzného vyjadrenia záujmu zo strany investorov v procese predaja majoritného balíka akcií spoločnosti ([7]). Tento proces však bol podľa všetkého zrušený a proces privatizácie spoločnosti Adria sa začne znovu v neskoršom období.

4. **OPIS OPATRENÍ A PLÁNU REŠTRUKTURALIZÁCIE**

4.1. **Opatrenie 1: navýšenie kapitálu v roku 2007**

(13) K 31. decembru 2006 bola podielová štruktúra kapitálu spoločnosti Adria takáto:

Tabuľka 1

Podielová štruktúra spoločnosti Adria pred navýšením kapitálu v roku 2007

Názov	%
KAD	55,0
SOD	20,0

([3]) Pozri poznámku pod čiarou č. 1.
([4]) Výročná správa spoločnosti Aerodrom Ljubljana d.d. za rok 2013, k dispozícii na webovej lokalite: http://www.lju-airport.si/pripone/1966/Letno%20porocilo%20AL%202013%20ang.pdf.
([5]) Tamže.
([6]) Pozri http://www.dutb.eu/en/about-us. K 31. decembru 2010 Slovinsko vlastnilo (priamo alebo nepriamo) 48,8 % banky NLB. Po záchrannej rekapitalizácii banky NLB schválenej rozhodnutím Komisie zo 7. marca 2011 (SA.32261) však Slovinsko vlastnilo (priamo alebo nepriamo) približne 55,7 % banky NLB.
([7]) Pozri http://www.sdh.si/sl-si/Novica/294.

Názov	%
NFD 1 delniški investicijski sklad d.d. (1)	9,7
NFD Holding d.d. (2)	7,2
Infond d.o.o. (3)	4,9
Ostatné (vrátane jednotlivých akcionárov)	3,2

(1) NFD 1 delniški investicijski sklad d.d. je 48,5 % dcérska spoločnosť spoločnosti NFD Holding (pozri poznámku pod čiarou). Zvyšnými vlastníkmi boli podľa všetkého najmä súkromné spoločnosti – pozri ročnú účtovnú závierku (iba v slovinčine) na webovej lokalite: http://www.nfd.si/dokumenti?lang=en.

(2) Spoločnosť NFD Holding d.d. je verejne obchodovateľná akciová spoločnosť, ktorej hlavnou činnosťou je riadenie finančných investícií. Podľa všetkého je v súkromnom vlastníctve – pozri ročnú účtovnú závierku (iba v slovinčine) na webovej lokalite: http://www.nfdholding.si/dokumenti.php.

(3) Infond d.o.o. je slovinská spoločnosť správy investičných fondov. Je v 72 % vlastníctve spoločnosti Nova KBM, banky, v ktorej v tom čase Slovinsko vlastnilo 42,3 % podiel, spoločnosť KAD 4,8 % podiel a spoločnosť SOD 4,8 % podiel. Pozri http://www.nkbm.si/financial-reports-and-documents.

(14) Dňa 19. februára 2007 valné zhromaždenie akcionárov spoločnosti Adria rozhodlo o navýšení kapitálu spoločnosti o 10,9 milióna EUR. Štátom vlastnený fond KAD upísal približne 99,6 % navýšenia, zatiaľ čo zvyšok upísali jednotliví akcionári. Všetky akcie boli upísané do 5. apríla 2007.

(15) Zaplatená cena za akciu predstavovala 27 EUR. V správe o ocenení z […] (*) bola hodnota akcií stanovená na […] EUR za akciu v septembri 2006.

(16) Po navýšení kapitálu v roku 2007 bolo vlastníctvo kapitálu spoločnosti Adria takéto:

Tabuľka 2

Podielová štruktúra spoločnosti Adria po navýšení kapitálu v roku 2007

Názov	%
KAD	77,3
SOD (1)	10,0
NLB (2)	8,5
Infond d.o.o.	2,4
Ostatné (vrátane jednotlivých akcionárov)	1,8

(1) Slovinský štátny fond.

(2) Na základe dostupných informácií sa zdá, že v určitom okamihu pred navýšením kapitálu v roku 2007 získala spoločnosť NLB podiel v spoločnosti NFD 1 delniška investicijski sklad d.d. a spoločnosti NFD Holding d.d.

4.2. **Opatrenie 2: navýšenie kapitálu v roku 2009**

(17) Dňa 13. januára 2009 rozhodla správna rada spoločnosti Adria o navýšení kapitálu spoločnosti Adria prostredníctvom emisie nových akcií. V dôsledku toho bol kapitál spoločnosti Adria navýšený o 2,36 milióna EUR. Spoločnosť KAD upísala približne 99,5 % navýšenia, zatiaľ čo zvyšok upísali jednotliví akcionári. Všetky akcie boli upísané do 20. júla 2009.

(18) Zaplatená cena za akciu predstavovala 22 EUR. V správe o ocenení z […] bola hodnota akcií stanovená na […] EUR za akciu v septembri 2008.

(*) Obchodné tajomstvo.

(19) Po navýšení kapitálu v roku 2009 bolo vlastníctvo kapitálu spoločnosti Adria takéto:

Tabuľka 3

Podielová štruktúra spoločnosti Adria po navýšení kapitálu v roku 2009

Názov	%
KAD	78,6
SOD	8,8
NLB	7,5
Infond d.o.o.	2,2
Ostatné (vrátane jednotlivých akcionárov)	2,9

4.3. **Opatrenie 3: navýšenie kapitálu v roku 2010**

(20) Dňa 2. septembra 2010 rozhodlo valné zhromaždenie akcionárov spoločnosti Adria o navýšení kapitálu spoločnosti o 2,5 milióna EUR. Holdingová spoločnosť PDP (nástupca KAD a SOD) upísala približne 80 % navýšenia. Dve súkromné cestovné kancelárie: Kompas d.d. a Palma d.o.o. upísali zvyšných 20 % (10 % každá). Všetky akcie boli upísané do 1. októbra 2010.

(21) Zaplatená cena za akciu predstavovala 12 EUR. V správe o ocenení z […] bola hodnota akcií stanovená na […] EUR za akciu v júni 2009.

(22) Po navýšení kapitálu v roku 2010 bolo vlastníctvo kapitálu spoločnosti Adria takéto:

Tabuľka 4

Podielová štruktúra spoločnosti Adria po navýšení kapitálu v roku 2010

Názov	%
PDP	86,0
NLB	6,1
Kompas d.d.	1,9
Palma d.o.o.	1,9
Infond d.o.o.	1,7
Ostatné (vrátane jednotlivých akcionárov)	2,4

4.4. **Opatrenie 4: navýšenie kapitálu v roku 2011**

(23) Dňa 21. septembra 2011 rozhodlo valné zhromaždenie akcionárov spoločnosti Adria o navýšení kapitálu spoločnosti o 69,7 milióna EUR. Slovinská republika upísala 49,5 milióna EUR v hotovosti a spoločnosť PDP upísala 0,5 milióna EUR, tiež v hotovosti. Zvyšná časť navýšenia kapitálu (t. j. 19,7 milióna EUR) mala podobu konverzie dlhu na kapitál viacerými bankami: a) 13,83 milióna EUR bankou NLB; b) 3,35 milióna EUR bankou Abanka Vipa d.d.; c) 1,24 milióna EUR bankou Unicredit Bank of Slovenia d.d. a d) 1,28 milióna EUR bankou Hypo Alpe-Adria Bank d.d. K navýšeniu kapitálu došlo 30. septembra 2011.

(24) Dohodnutá cena bola 1 EUR za akciu, čo je minimum, ktoré slovinské právo povoľuje. Nebola vypracovaná žiadna správa o ocenení.

(25) Po navýšení kapitálu v roku 2011 bolo vlastníctvo kapitálu spoločnosti Adria takéto:

Tabuľka 5

Podielová štruktúra spoločnosti Adria po navýšení kapitálu v roku 2011

Názov	%
Slovinská republika	69,9
NLB	19,6
Hypo Alpe-Adria Bank d.d.	1,8
Abanka Vipa d.d.	4,7
Unicredit Bank of Slovenia d.d.	1,8
PDP	2,1
Ostatné (vrátane jednotlivých akcionárov)	0,1

Plán reštrukturalizácie zo septembra 2011

(26) Podľa slovinských orgánov sa štát, spoločnosť PDP a banky rozhodli podieľať na navýšení kapitálu v roku 2011 na základe plánu s názvom Finančný a obchodný reštrukturalizačný program (ďalej len „plán reštrukturalizácie“) zo septembra 2011. Tento plán zahŕňal opatrenia nevyhnutné na finančnú a obchodnú reštrukturalizáciu spoločnosti Adria, ktoré by umožnili návrat k jej životaschopnosti. Plán bol zjavne vypracovaný na účel notifikácie pomoci na reštrukturalizáciu, pretože sa v ňom uvádzajú pojmy ako „vlastný príspevok“ a „narušenie hospodárskej súťaže“, ktoré sa bežne v obchodnom pláne neuvádzajú.

(27) Podľa pôvodne predloženého plánu reštrukturalizácie by spoločnosť Adria obnovila svoju životaschopnosť v roku 2013 (v prípade základného a optimistického scenára) alebo v roku 2014 (v prípade pesimistického scenára). V pôvodne predloženom pláne reštrukturalizácie sa tiež uvádza, že ťažkosti spoločnosti Adria boli spôsobené: a) […].

(28) V pôvodne predloženom pláne reštrukturalizácie sa stanovuje niekoľko opatrení zameraných na reštrukturalizáciu spoločnosti Adria a obnovu jej životaschopnosti: a) […].

(29) V pôvodne predloženom pláne reštrukturalizácie sa tiež uvádza, že navýšenie kapitálu v roku 2011 o 69,7 milióna EUR pokryje záporný vlastný kapitál spoločnosti Adria vo výške […] EUR, splácanie záväzkov vo výške […] EUR (záväzky voči dodávateľom po lehote splatnosti vo výške […] EUR a […] EUR za predčasné splatenie bankových úverov) a financovanie reštrukturalizačných opatrení vo výške […] EUR.

(30) Na druhej strane by celkové náklady na reštrukturalizáciu dosiahli úroveň […] EUR a čiastočne by sa financovali z hotovostnej injekcie vo výške 50 miliónov EUR od slovinského štátu a spoločnosti PDP. Príspevok spoločnosti Adria na vlastné náklady na reštrukturalizáciu (ďalej len „vlastný príspevok“) by dosiahol výšku […] EUR a pochádzal by z konverzie bankových úverov na kapitál (19,7 milióna EUR), […]. V pôvodne predloženom pláne reštrukturalizácie sa zvažoval predaj spoločnosti AAT a zrušenie pravidelných tratí ako kompenzačné opatrenie.

(31) Vzhľadom na pochybnosti, ktoré Komisia vyjadrila v rozhodnutí o začatí konania, predložilo Slovinsko niekoľko zmien plánu reštrukturalizácie. Konkrétne sa v pláne reštrukturalizácie v súčasnosti predpokladá trvanie reštrukturalizácie do roku 2015 a uvádza sa v ňom niekoľko ďalších reštrukturalizačných opatrení s cieľom zabezpečiť udržateľnú životaschopnosť. Toto sú dodatočné reštrukturalizačné opatrenia na obdobie rokov 2014 a 2015 a ich finančný vplyv: a) […].

4.5. **Opatrenie 5: nadobudnutie spoločnosti Adria Airways Tehnika d.d. v období rokov 2010 a 2011**

(32) Spoločnosť AAT, 100 % dcérska spoločnosť spoločnosti Adria, bola založená v roku 2010. Predtým bola internou údržbovou jednotkou spoločnosti Adria známa pod názvom SVL. Spoločnosť AAT pôsobí v odvetví údržby lietadiel pre spoločnosť Adria a iných klientov.

(33) V období od novembra 2010 do marca 2011 získala spoločnosť PDP 52,3 % spoločnosti AAT a spoločnosť Aerodrom Ljubljana (prevádzkovateľ ľubľanského letiska vo väčšinovom vlastníctve štátu) 47,7 % spoločnosti AAT v dvoch fázach. V prvej fáze kúpila spoločnosť PDP 18,24 % podiel v spoločnosti AAT vo forme 2 676 346 prioritných akcií bez hlasovacieho práva za cenu 1 EUR za akciu. V rovnakom čase získala spoločnosť Aerodrom Ljubljana v spoločnosti AAT 31,16 % podiel (4 570 881 akcií), a to prostredníctvom konverzie dlhu na prioritné akcie bez hlasovacieho práva vo výške približne 4,6 milióna EUR. V druhej fáze začiatkom roka 2011 predala spoločnosť Adria svoje zvyšné akcie v spoločnosti AAT takto: spoločnosť PDP získala 5 000 000 kmeňových akcií za cenu 1 EUR za akciu a zvýšila svoj podiel v spoločnosti na 52,33 %, zatiaľ čo spoločnosť Aerodrom Ljubljana zvýšila svoj podiel v spoločnosti AAT na 47,67 % konverziou pohľadávok spoločnosti Adria v hodnote 2,2 milióna EUR.

(34) Celková zaplatená cena tak predstavovala 14,7 milióna EUR, teda 1 EUR za akciu. V správe o ocenení z apríla 2010 sa hodnota spoločnosti AAT ako údržbovej jednotky spoločnosti Adria v decembri 2009 stanovila v rozmedzí od 14,4 milióna EUR do 14,9 milióna EUR.

5. **ROZHODNUTIE O ZAČATÍ KONANIA**

(35) Dňa 20. novembra 2012 sa Komisia rozhodla začať formálne vyšetrovacie konanie. Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania dospela k predbežnému záveru, že spoločnosť Adria bolo možné v čase poskytnutia uvedených opatrení alebo prinajmenšom od roku 2008 považovať za firmu v ťažkostiach. Komisia zároveň vyjadrila pochybnosti, pokiaľ ide o päť posudzovaných opatrení, a dospela k predbežnému záveru, že všetky tieto opatrenia predstavovali štátnu pomoc.

(36) Pokiaľ ide o opatrenia 1 a 2, Komisia bola vo svojom rozhodnutí o začatí konania toho názoru, že slovinský štát mal jednoznačný a priamy vplyv na spoločnosť KAD, a predbežne vyvodila záver, že účasť spoločnosti KAD na navýšeniach kapitálu v rokoch 2007 a 2009 pozostávala zo štátnych zdrojov a bola pripísateľná Slovinsku. Hoci cena akcií, ktoré spoločnosť KAD skutočne zaplatila, bola nižšia ako hodnota stanovená v dvoch správach o ocenení, Komisia vyjadrila o týchto správach pochybnosti vzhľadom na značný časový odstup medzi ocenením akcií a uskutočnením kapitálových injekcií. Keďže spoločnosť KAD bola v tom čase majoritným akcionárom spoločnosti Adria, Komisia usúdila, že navýšenie kapitálu v rokoch 2007 a 2009 bolo zamerané na financovanie existujúcej investície spoločnosti KAD do spoločnosti, ktorú bolo možné považovať za firmu v ťažkostiach.

(37) Pri posudzovaní opatrenia 3 Komisia uviedla, že spoločnosť PDP je nástupca spoločností KAD a SOD, ktorých konanie Komisia predbežne považovala za pripísateľné štátu. Komisia okrem toho zdôraznila ako prvok pripísateľnosti štátu skutočnosť, že slovinský štát nepriamo vlastní 100 % spoločnosti PDP [prostredníctvom spoločností KAD, SOD a DSU (spoločnosť správy aktív v 100 % vlastníctve štátu)] a poukázala na nepriame dôkazy pripísateľnosti v zmysle judikatúry vo veci *Stardust Marine* ([8]). Podobne ako v prípade opatrení 1 a 2, hoci bola cena akcií, ktoré spoločnosť PDP skutočne zaplatila, nižšia ako hodnota stanovená v správe o ocenení, Komisia vyjadrila o tejto správe pochybnosti vzhľadom na značný časový odstup v trvaní 15 mesiacov medzi ocenením akcií a navýšením kapitálu. Komisia takisto dospela k predbežnému záveru, že účasť dvoch súkromných cestovných kancelárií (Kompas d.d. a Palma d.o.o.) na kapitálovej injekcii v roku 2010 súčasne so spoločnosťou PDP sama osebe nestačila, aby Komisia prestala mať pochybnosti o možnej výhode pre spoločnosť Adria ([9]).

(38) Pokiaľ ide o opatrenie 4, Komisia skonštatovala, že investícia Slovinska jednoznačne zahŕňala štátne zdroje, a zopakovala svoj predbežný záver, že konanie spoločnosti PDP bolo pripísateľné štátu. Komisia tiež vyjadrila pochybnosti o účasti banky NLB na opatrení 4, ktorá by sa mohla považovať za pripísateľnú štátu, pretože: a) banka NLB bola v tom čase vo väčšinovom vlastníctve štátu; b) štát mal väčšinu hlasov v správnej a dozornej rade banky a c) správanie banky kontrolovanej štátom mohli ovplyvniť orgány verejnej moci.

(39) Pri posudzovaní, či opatrenie 4 predstavovalo neoprávnenú selektívnu výhodu pre spoločnosť Adria, Komisia v rozhodnutí o začatí konania skonštatovala, že skutočnosť, že banky sa dohodli na konverzii dlhu na kapitál iba v prípade, ak by štát do spoločnosti Adria vložil hotovostné prostriedky, a najmä odlišný charakter príspevkov štátu a spoločnosti PDP v porovnaní s charakterom príspevkov bánk (hotovosť verzus konverzia dlhu), viedli k dôvodným pochybnostiam o tom, či kapitálové navýšenie v roku 2011 prebehlo za podmienok *pari passu*. Komisia tiež skonštatovala, že na rozdiel od predchádzajúcich navýšení kapitálu navýšenie kapitálu v roku 2011 prebehlo bez toho, aby bola vypracovaná správa o ocenení.

([8]) Vec C-482/99, Francúzsko/Komisia (*Stardust Marine*), Zb. 2002, s. I-4397.

([9]) Pozri veci T-358/94, Compagnie nationale Air France/Komisia, Zb. 1996, s. II-2109, body 148 a 149, a T-296/97, Alitalia – Linee aeree italiane SpA/Komisia, Zb. 2000, s. II-3871, bod 81.

(40) Pokiaľ ide o tvrdenie slovinských orgánov, že sa rozhodli pre účasť na opatrení 4 na základe plánu reštrukturalizácie zo septembra 2011, Komisia poznamenala, že plán reštrukturalizácie na splnenie kritérií súkromného investora v zásade nestačil, keďže niektoré predpovede v pláne reštrukturalizácie boli podľa všetkého založené na neistých či nejasných predpokladoch. Komisia okrem toho zdôraznila, že súkromný investor by zvážil riziko, či predchádzajúce navýšenia kapitálu nepredstavovali neoprávnenú štátnu pomoc, a posúdil by vplyv rizika možného príkazu Komisie na vymáhanie na ziskovosť investície. Komisia na záver uviedla, že banky sa mohli rozhodnúť pre účasť na kapitálovej injekcii pre záujem, ktorý Slovinsko prejavilo o spoločnosť Adria dávno pred dátumom, keď sa rozhodlo o navýšení kapitálu v roku 2011.

(41) Pokiaľ ide o opatrenie 5, Komisia zopakovala svoje predbežné stanovisko, že konanie spoločnosti PDP bolo pripísateľné štátu a zahŕňalo štátne zdroje. Pokiaľ ide o spoločnosť Aerodrom Ljubljana, Komisia dospela k rovnakému predbežnému záveru, keďže spoločnosť bola vo väčšinovom vlastníctve štátu už v čase nadobudnutia spoločnosti AAT. Komisia sa tiež domnieva, že je nepravdepodobné, že by orgány verejnej moci neboli zapojené do dôležitých rozhodnutí prijatých spoločnosťou Aerodrom Ljubljana, prevádzkovateľom ľubľanského letiska, pretože táto spoločnosť má ako hlavná brána pre medzinárodné lety pre krajinu strategický význam.

(42) Keďže prvá fáza nadobudnutia akcií spoločnosti AAT prebehla bezprostredne po navýšení kapitálu v roku 2010, Komisia zastávala názor, že obe opatrenia by sa nemali posudzovať izolovane, ale ako súčasť väčšej operácie zameranej na podporu spoločnosti Adria. Pri skúmaní správy, v ktorej sa stanovila hodnota akcií spoločnosti AAT, Komisia skonštatovala, že spoločnosť AAT v nej bola ocenená ako súčasť údržbovej jednotky spoločnosti Adria (bolo to v čase, keď sa volala SVL) a že v správe sa pri stanovení hodnoty spoločnosti AAT zohľadnili synergie, ktoré z tejto skutočnosti vyplývali. Komisia sa však domnievala, že v správe sa mala oceniť hodnota spoločnosti SLV/AAT ako samostatného subjektu bez zohľadnení vnútroskupinových synergií, pretože spoločnosť AAT sa od spoločnosti Adria v roku 2010 odlúčila a bola predaná ako samostatný subjekt. Okrem toho vyjadrila Komisia takisto obavy v súvislosti so značným časovým odstupom medzi ocenením a predajom akcií spoločnosti AAT.

(43) Komisia takisto vyjadrila pochybnosti o **zlučiteľnosti** piatich posudzovaných opatrení s **vnútorným trhom**, a to najmä vzhľadom na skutočnosť, že slovinské orgány neposkytli žiadne možné dôvody zlučiteľnosti.

(44) Vzhľadom na charakter skúmaných opatrení a na skutočnosť, že spoločnosť Adria bolo možné v čase poskytnutia opatrení považovať za firmu v ťažkostiach, Komisia skonštatovala, že zlučiteľnosť týchto opatrení možno posudzovať len na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, a to najmä so zreteľom na usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach ([10]) (ďalej len „usmernenia na záchranu a reštrukturalizáciu“). Komisia najprv poznamenala, že podmienky pomoci na záchranu stanovené v bode 3.1 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu zrejme neboli splnené. Pokiaľ ide o pomoc na reštrukturalizáciu vymedzenú v bode 3.2 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, Komisia zdôraznila, že uvedené opatrenia boli poskytnuté pred notifikáciou Komisie a za neexistencie dôveryhodného plánu reštrukturalizácie, ktorý by spĺňal podmienky stanovené v usmerneniach na záchranu a reštrukturalizáciu, čo je okolnosť, ktorá by sama osebe stačila na to, aby bola vylúčená zlučiteľnosť opatrení s vnútorným trhom ([11]).

(45) Komisia takisto vyjadrila pochybnosti o pláne reštrukturalizácie, pretože zrejme neposkytoval pevný základ obnovenia dlhodobej životaschopnosti spoločnosti Adria, keďže niektoré jeho predpovede sú založené na nekvantifikovaných, neistých alebo nejasných predpokladoch. Komisia tiež považuje za otázne, či možno kompenzačné opatrenia uvedené v pláne reštrukturalizácie považovať za vhodné a/alebo dostatočné, keďže boli podľa všetkého nevyhnutné na obnovenie životaschopnosti spoločnosti Adria. Pokiaľ ide o predaj spoločnosti AAT, uskutočnil sa niekoľko mesiacov pred schválením plánu reštrukturalizácie, a to v čase – koniec roka 2010, začiatok roka 2011 –, keď spoločnosť Adria zrejme nutne potrebovala finančné prostriedky. Ako kompenzačné opatrenie podľa všetkého nebolo prijateľné ani zrušenie pravidelných tratí, keďže väčšina týchto tratí (27 z 31) bola v pláne reštrukturalizácie údajne nahlásená ako stratová a ich zrušenie by v každom prípade bolo potrebné na zabezpečenie životaschopnosti spoločnosti. Komisia mala tiež pochybnosti o tom, či navrhovaný vlastný príspevok spoločnosti Adria vo výške […] EUR možno plne akceptovať, najmä ak nie je jasné, či sumy z predaja spoločnosti AAT a konverzie bankových úverov na kapitál možno považovať za vlastný príspevok. Keďže spoločnosť Adria bola podľa všetkého v ťažkostiach v čase, keď boli opatrenia poskytnuté, a keďže firmy v ťažkostiach môžu prijímať iba pomoc na záchranu a/alebo reštrukturalizáciu, Komisia tiež vyjadrila pochybnosti o tom, či bola dodržaná zásada „jedenkrát a naposledy“, najmä pokiaľ ide o navýšenie kapitálu v roku 2011.

([10]) Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2.

([11]) Pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu EZVO v spojených veciach E-10/11 a E-11/11, Hurtigruten ASA, Nórsko/Dozorný úrad EZVO, zatiaľ neuverejnený, body 228 a 234 – 240.

6. PRIPOMIENKY K ROZHODNUTIU O ZAČATÍ KONANIA

6.1. Pripomienky Slovinska

(46) Slovinsko vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu Komisie o začatí konania tvrdí, že opatrenia 1, 2 a 3 nepredstavovali štátnu pomoc, pretože rozhodnutia spoločností KAD a PDP nemožno pripísať štátu. Slovinsko konkrétne uviedlo, že 100 % podiel štátu nestačí na vyvodenie záveru, že opatrenia sú pripísateľné štátu. Slovinsko okrem iného konštatuje, že správy o ocenení, v ktorých sa stanovuje hodnota akcií, boli vhodné a že na tomto základe bola splnená zásada súkromného investora v trhovom hospodárstve, čím je zvýhodnenie spoločnosti Adria vylúčené. Pokiaľ ide konkrétne o opatrenie 3, Slovinsko tvrdí, že upísanie 20 % akcií za podmienok *pari passu* dvoma súkromnými cestovnými kanceláriami súčasne so spoločnosťou PDP bolo významné a preukázalo, že trh nepochyboval o životaschopnosti spoločnosti Adria, čím možno vylúčiť prítomnosť štátnej pomoci.

(47) Pokiaľ ide o opatrenie 5, Slovinsko zopakovalo, že konanie spoločnosti PDP nemožno považovať za pripísateľné štátu. Pokiaľ ide o konanie spoločnosti Aerodrom Ljubljana, Slovinsko sa domnieva, že vplyv štátu na jej rozhodnutie o kúpe spoločnosti AAT nemožno vyvodiť zo skutočnosti, že niektorých členov dozornej rady navrhol štát, spoločnosť KAD a spoločnosť SOD. Slovinsko sa ďalej domnieva, že správu o ocenení z apríla 2010, v ktorej sa stanovila hodnota spoločnosti AAT ako údržbovej jednotky spoločnosti Adria v rozmedzí od 14,4 milióna EUR do 14,9 milióna EUR, nemožno považovať za neaktuálnu a že nič nesvedčí o tom, že v správe o ocenení sa zohľadnili synergie so spoločnosťou Adria. Okrem toho Slovinsko tvrdí, že zo zápisnice zo zasadnutí rady spoločnosti PDP aj spoločnosti Aerodrom Ljubljana vyplýva, že rozhodnutie o nadobudnutí spoločnosti AAT bolo prijaté na základe ekonomicky racionálnych úvah. Z týchto dôvodov možno prítomnosť štátnej pomoci v prípade opatrenia 5 vylúčiť.

(48) Slovinsko takisto spochybňuje hodnotenie spoločnosti Adria ako firmy v ťažkostiach a domnieva sa, že spoločnosť Adria bola v ťažkostiach až od januára 2011, t. j. v čase prijatia opatrenia 4.

(49) Pokiaľ ide o opatrenie 4, Slovinsko vylučuje prítomnosť pomoci tvrdením, že konverzia dlhu na kapitál bankou NLB nie je pripísateľná štátu. Slovinsko okrem toho zastáva názor, že nesplatené úvery konvertované na kapitál boli plne kolateralizované záložným právom na lietadlá a budovy a že ich konverziou na kapitál banky prevzali nové obchodné riziko. V tomto zmysle by konverzia dlhu na kapitál zodpovedala hotovostnej injekcii. Slovinsko tiež poznamenáva, že banky a štát sa ovplyvňovali navzájom s cieľom prijať rozhodnutie o investícii, ktorá bola – podľa názoru Slovinska – založená na spoľahlivom pláne reštrukturalizácie, a dospelo k záveru, že investičné rozhodnutia boli súbežné, čím možno vylúčiť neoprávnenú výhodu pre spoločnosť Adria.

(50) Keďže Slovinsko sa domnieva, že opatrenia 1, 2, 3 a 5 nezahŕňali štátne zdroje, neuviedlo žiadne odôvodnenie zlučiteľnosti týchto opatrení. Poskytlo však odôvodnenie zlučiteľnosti opatrenia 4 v prípade, že by Komisia dospela k záveru, že opatrenie predstavuje štátnu pomoc. Keďže podľa Slovinska bola spoločnosť Adria v ťažkostiach až od januára 2011 (pozri odôvodnenie 48), opatrenie 4 predstavovalo zlučiteľnú pomoc na reštrukturalizáciu podľa bodu 3.2 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, a to na základe predloženého plánu reštrukturalizácie.

(51) Pokiaľ ide o **návrat k životaschopnosti**, Slovinsko sa domnieva, že plánom reštrukturalizácie je zabezpečená dlhodobá životaschopnosť spoločnosti Adria, a zdôrazňuje, že v súlade s usmerneniami na záchranu a reštrukturalizáciu je súčasťou plánu reštrukturalizácie prieskum trhu a analýza príčin, ktoré viedli k ťažkostiam spoločnosti, a že sa v ňom plánuje zanechanie aktivít, ktoré by zostávali štrukturálne stratové aj po reštrukturalizácii. Ako sa uvádza v odôvodnení 31, Slovinsko predložilo niekoľko zmien plánu reštrukturalizácie, v ktorom sa v súčasnosti stanovuje trvanie reštrukturalizácie do roku 2015 a uvádza sa v ňom niekoľko ďalších reštrukturalizačných opatrení s cieľom zabezpečiť udržateľnejšiu životaschopnosť. Slovinsko tiež zdôrazňuje, že aktualizovaným plánom reštrukturalizácie sa zabezpečuje dlhodobá životaschopnosť spoločnosti do konca roka 2015, a to aj v prípade pesimistického scenára s návratnosťou vlastného kapitálu na úrovni […] % v roku 2014 a na úrovni […] % v roku 2015, čo je vyššie ako úrovne, ktoré Komisia schválila v rozhodnutí o spoločnosti Air Malta ([12]).

(52) Slovinsko sa domnieva, že zníženie kapacity (vo forme zrušenia plánovaných služieb) o […] % v zimnom období a […] % v letnom období, uvoľnenie prevádzkových intervalov na niektorých letiskách vrátane koordinovaných (preťažených) letísk a predaj spoločnosti AAT predstavujú vhodné a primerané **kompenzačné opatrenia**.

([12]) Rozhodnutie Komisie 2012/661/EÚ z 27. júna 2012 o štátnej pomoci SA.33015 (2012/C), ktorú Malta zamýšľa poskytnúť spoločnosti Air Malta plc. (Ú. v. EÚ L 301, 30.10.2012, s. 29).

Slovinsko tiež tvrdí, že zrušené trate boli v skutočnosti ziskové na základe takzvaného hrubého rozpätia (pozitívny príspevok C1), ktorý Komisia schválila v prípadoch spoločností Air Malta a České aerolinie ([13]).

(53) Pokiaľ ide o pomoc obmedzenú na minimum (**vlastný príspevok**), v súlade s uvedenými skutočnosťami Slovinsko tvrdí, že predaj spoločnosti AAT sa uskutočnil bez použitia pomoci, a preto by sa mal výnos z tohto predaja vo výške 14,7 milióna EUR uznať ako vlastný príspevok. Slovinsko sa tiež domnieva, že konverzia dlhu na kapitál, ktorú banky uskutočnili, by sa mala počítať ako vlastný príspevok v celej svojej výške, t. j. 19,7 milióna EUR. Slovinsko predložilo aj hodnoty lietadiel, na ktoré sa vzťahuje záložné právo v súvislosti s dotknutými úvermi, spolu s príslušnou správou spoločnosti AVAC ([14]), v ktorej sa dokladujú hodnoty týchto lietadiel. Ak by sa k týmto sumám pripočítal predaj niekoľkých aktív […], výška vlastného príspevku by podľa aktualizovaného plánu reštrukturalizácie prekročila [50 – 54] %.

(54) Pokiaľ ide o **zásadu „jedenkrát a naposledy“**, Slovinsko zastáva názor, že zásada bola dodržaná, pretože opatrenia 1, 2, 3 a 5 – ktoré predchádzali opatreniu 4 – nepredstavovali pre spoločnosť Adria štátnu pomoc.

6.2. **Pripomienky zainteresovaných strán**

(55) V priebehu formálneho vyšetrovacieho konania dostala Komisia pripomienky len od spoločnosti Ryanair, ktorá podporuje predbežné zistenia Komisie, a síce že posudzované opatrenia predstavujú pomoc a sú nezlučiteľné s vnútorným trhom.

(56) Spoločnosť Ryanair však uviedla, že posúdenie zásady súkromného investora v trhovom hospodárstve Komisiou nebolo v rozhodnutí o začatí konania úplné, pretože Komisia mala zvážiť, či by sa súkromný investor vopred rozhodol pre likvidáciu spoločnosti Adria namiesto toho, aby do nej vložil dodatočný kapitál ([15]). Spoločnosť Ryanair tvrdí, že Komisia mala vo svojich rozhodnutiach o začatí konania posúdiť, či je likvidácia spoločnosti Adria pre štát výhodnejšia ako poskytnutie ďalších finančných prostriedkov. Hoci spoločnosť Ryanair usúdila, že nemá dostatok informácií, aby sa vyjadrila k plánu reštrukturalizácie, vyjadrila pochybnosti o tom, že by spoločnosť Adria obnovila svoju ziskovosť.

(57) Spoločnosť Ryanair zároveň uviedla, že akákoľvek pomoc spoločnosti Adria by poškodila pozíciu spoločnosti Ryanair na trhu, pretože by marila úsilie spoločnosti Ryanair o rozvoj jej trhu a spôsobila by spoločnosti Ryanair stratu príjmov.

6.3. **Vyjadrenie Slovinska k pripomienkam zainteresovaných tretích strán**

(58) Slovinsko na argumenty, ktoré vo svojom vyjadrení predložila spoločnosť Ryanair, reagovalo podrobne. Slovinsko konkrétne poznamenalo, že nielen štát sa podieľal na kapitálových injekciách v prospech spoločnosti Adria, ale aj súkromní investori, rovnako ako subjekty, ktorých konanie podľa Slovinska nemožno pripísať štátu. Slovinsko sa okrem toho domnieva, že spoločnosť Ryanair si nesprávne vyložila judikatúru, keď tvrdí, že štát by mal uprednostniť konkurz spoločnosti Adria pred jej reštrukturalizáciou a dlhodobou životaschopnosťou. Podľa Slovinska bol test, ktorý navrhla spoločnosť Ryanair, chybný, pretože by sa vzťahoval iba na veriteľov spoločnosti Adria, ale nie na jej investorov: keďže Slovinsko nemalo voči spoločnosti žiadne úvery, nemohlo požiadať o jej likvidáciu.

(59) Slovinsko poznamenalo, že Komisia sa zaoberala predpokladom uvedeným v pláne reštrukturalizácie spoločnosti Adria, a zdôraznilo, že pochybnosti spoločnosti Ryanair, či by sa spoločnosť Adria mohla znovu stať životaschopnou, sú nepodložené. Slovinsko na záver uviedlo, že údajné poškodenie pozície spoločnosti Ryanair na trhu nie je odôvodnené.

7. **POSÚDENIE OPATRENÍ**

(60) Toto rozhodnutie sa zaoberá na úvod otázkou, či je spoločnosť Adria firmou v ťažkostiach v zmysle usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu (oddiel 7.1). Následne sa v ňom analyzuje, či posudzované opatrenia predstavujú štátnu pomoc spoločnosti Adria v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ (oddiel 7.2) a či táto pomoc, ak by existovala, je zákonná (oddiel 7.4) a zlučiteľná s vnútorným trhom (oddiel 7.5).

([13]) Rozhodnutie Komisie 2013/151/EÚ z 19. septembra 2012 o štátnej pomoci SA.30908 (11/C) (ex N 176/10), ktorú Česká republika poskytla podniku České aerolinie, a.s. (ČSA – České aerolinie – plán reštrukturalizácie) (Ú. v. EÚ L 92, 3.4.2013, s. 16).

([14]) Správa spoločnosti AVAC je správa, ktorú pravidelne zverejňuje spoločnosť Aircraft Value Analysis Company, ktorá stanovuje hodnoty lietadiel všetkých značiek a modelov.

([15]) Spoločnosť Ryanair odkázala na vec C-405/11 P, Buczek Automotive, zatiaľ neuverejnenú, body 55 – 57.

7.1. **Ťažkosti spoločnosti Adria**

(61) Finančná situácia spoločnosti Adria sa od roku 2008 stále zhoršuje. Jej predaj sa znižuje, spoločnosť vykazuje záporný zisk pred zdanením a záporný vlastný kapitál. Základné finančné parametre spoločnosti Adria medzi rokmi 2007 a 2011 boli podľa informácií, ktoré poskytli slovinské orgány, takéto:

Tabuľka 6

Základné finančné údaje spoločnosti Adria zo obdobie roka 2007 – jún 2011 (mil. EUR)

	2007	2008	2009	2010	jún 2011
Obrat	179,2	205,4	161,4	148,7	71,1
Čistý výsledok	0,4	– 3,2	– 14,0	– 63,1	– 2,2
Čistý zisk pred zdanením, odpismi a amortizáciou	0,4 (*)	10,9	1,6	– 50,9	1,8
Schválené základné imanie	6,8	6,8	7,7	9,4	9,4
Vlastný kapitál	41,8	32,5	29,3	– 35,4	– 35,9
Dlh/kapitál (pomer)	2,8	3,7	4,0	– 3,9	– 3,6
Peňažný tok z prevádzkových činností	16,9	18,5	6,1	1,7	– 21,6 (**)

(*) Čistý zisk pred zdanením.
(**) Údaje z decembra 2011.

(62) Na konci rozpočtového roku 2011 zaznamenala spoločnosť Adria straty vo výške 12 miliónov EUR ([16]), zatiaľ čo v roku 2012 jej straty dosiahli 10,8 milióna EUR ([17]). Zdá sa tiež, že v roku 2013 spoločnosť Adria svoje straty znížila na 3,1 milióna EUR ([18]).

(63) V bode 10 písm. a) usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu sa uvádza, že spoločnosť je v ťažkostiach, keď „sa viac ako polovica jej základného imania prekryla stratou a viac ako štvrtina tohto kapitálu bola prekrytá stratou v priebehu predchádzajúcich 12 mesiacov“. Toto ustanovenie vychádza z predpokladu, že spoločnosť, ktorá zaznamenala obrovskú stratu svojho schváleného základného imania, nebude schopná zamedziť stratám, ktoré by ju takmer s určitosťou odsúdili na vylúčenie z obchodnej činnosti v krátkodobom alebo strednodobom horizonte (ako sa uvádza v bode 9 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu).

(64) Ako sa uvádza v rozhodnutí o začatí konania, v období od roku 2007 do júna 2011 sa schválené základné imanie neznížilo, ale v skutočnosti vzrástlo. Komisia však uvádza, že kapitál spoločnosti dosiahol v rokoch 2010 a 2011 záporné hodnoty. Spoločnosť zároveň neprijala vhodné opatrenia s cieľom riešiť pokles vlastného kapitálu. V predchádzajúcich prípadoch ([19]) Komisia dospela k záveru, že v prípade, že má spoločnosť záporný vlastný kapitál, existuje *a priori* predpoklad, že kritériá uvedené v bode 10 písm. a) usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu sú splnené, čo bol aj prípad spoločnosti Adria prinajmenšom od roku 2010. Všeobecný súd tiež v nedávnom rozsudku ([20]) dospel k záveru, že spoločnosť so záporným kapitálom je firmou v ťažkostiach.

(65) Okrem toho sa tiež javí, že najväčšie ťažkosti mala spoločnosť Adria koncom roka 2010. Tlač v tom čase poukázala na možnosť, že spoločnosť Adria by mohla ísť do konkurzného správcovstva alebo by na ňu dokonca mohol byť vyhlásený konkurz ([21]). Táto informácia sa mohla vnímať ako znak toho, že spoločnosť Adria, aspoň v tom čase, splnila kritériá na to, aby sa podľa slovinského práva stala predmetom konania vo veci kolektívnej insolventnosti v zmysle bodu 10 písm. c) usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu.

([16]) Pozri finančnú správu spoločnosti Adria za rok 2011, k dispozícii je na webovej lokalite: http://www.adria.si/assets/Uploads/Annual-Report-2011-part-two-Financial-Report.pdf.
([17]) Pozri finančnú správu spoločnosti Adria za rok 2012, k dispozícii je na webovej lokalite: https://www.adria.si/assets/Letna-porocila/SLO/AA-Letno-porocilo-2012-V1.pdf.
([18]) Pozri napríklad http://atwonline.com/finance-amp-data/adria-airways-narrows-net-loss-2013.
([19]) Rozhodnutie Komisie vo veci C 38/2007, Arbel Fauvet Rail (Ú. v. EÚ L 238, 5.9.2008, s. 27).
([20]) Spojené veci T-102/07, Freistaat Sachsen/Komisia, a T-120/07, MB Immobilien a MB System/Komisia, Zb. 2010, s. II-585, body 95 – 106.
([21]) Pozri http://www.rtvslo.si/gospodarstvo/adria-airways-v-prostovoljno-poravnavo/246290 (v slovinčine) alebo http://www.bloomberg.com/news/2010-12-15/slovenia-s-adria-airways-may-file-for-bankruptcy-tvs-reports.html (v angličtine).

(66) Z uvedených dôvodov Komisia dospela v súlade s rozhodnutím o začatí konania k záveru, že spoločnosť Adria bola firmou v ťažkostiach v zmysle bodu 10 písm. a) a/alebo bodu 10 písm. c) usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu v rokoch 2010 a 2011, teda v období, keď boli poskytnuté opatrenia 3, 4 a 5.

(67) Okrem toho z tabuľky 6 v odôvodnení 61 vyplýva, že aj v rokoch 2010 a 2011 bolo možné spoločnosť Adria považovať za firmu v ťažkostiach v zmysle bodu 11 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, v ktorom sa uvádza, že firma sa môže považovať za nachádzajúcu sa v ťažkostiach „v prípadoch, keď sa prejavuje obvyklými príznakmi […], ako sú rastúce straty, klesajúci obrat, rastúce skladové zásoby, nadmerná kapacita, pokles peňažného toku, rastúce dlhy, stúpajúce úrokové poplatky a klesajúca alebo nulová čistá hodnota aktív".

(68) Komisia sa však domnieva, že spoločnosť Adria v rokoch 2007 až 2009 nevykazovala obvyklé príznaky firiem v ťažkostiach podľa bodu 11 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu. Pokiaľ ide o rok 2008, spoločnosť Adria po prvýkrát v posudzovanom období zaznamenala straty vo výške 3,2 milióna EUR. Ako Slovinsko správne zdôrazňuje, v roku 2008 sa príjmy a peňažný tok spoločnosti Adria v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšili (zo 179,2 milióna EUR na 205,4 milióna EUR v prípade príjmov a zo 16,9 milióna EUR na 18,5 milióna EUR v prípade peňažného toku). Jej základné imanie okrem toho zostalo stabilné na úrovni 6,8 milióna EUR.

(69) Komisia tiež uvádza, že v rokoch 2008 a 2009 dosiahla spoločnosť Adria čistý zisk pred zdanením na úrovni 3,2 milióna EUR a 14 miliónov EUR. V tých istých rokoch bol s vylúčením odpisov hospodársky výsledok spoločnosti pozitívny, pričom jej čistý zisk pred zdanením, odpismi a amortizáciou dosiahol výšku 10,9 milióna EUR a 1,6 milióna EUR (pozri tabuľku 6 v odôvodnení 61). Od roku 2010 spoločnosť vykazuje záporný čistý zisk pred zdanením, odpismi a amortizáciou. Keďže o opatrení 2 sa rozhodlo v januári 2009 a akcie boli v plnej výške upísané v júli 2009, Komisia nemôže s istotou vyvodiť záver, že v tom čase existoval jednoznačný trend záporných výsledkov, na základe čoho by bolo možné dospieť k záveru, že spoločnosť Adria bola firmou v ťažkostiach v zmysle usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu.

(70) Komisia preto zastáva názor, že spoločnosť Adria nebolo možné považovať za firmu v ťažkostiach v rokoch 2007 – 2009, t. j. v čase, keď boli poskytnuté opatrenia 1 a 2.

7.2. **Existencia štátnej pomoci**

(71) Podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ akákoľvek pomoc poskytovaná v akejkoľvek podobe členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

(72) Na to, aby bolo možné vyvodiť záver o existencii štátnej pomoci, musí Komisia posúdiť, či sú kumulatívne kritériá článku 107 ods. 1 ZFEÚ (t. j. prevod štátnych zdrojov, selektívna výhoda, možné narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod v rámci EÚ) splnené v prípade všetkých piatich posudzovaných opatrení.

7.2.1. Opatrenia 1 a 2: navýšenie kapitálu v rokoch 2007 a 2009

(73) Komisia bude najprv analyzovať, či sa opatreniami 1 a 2 priznala spoločnosti Adria selektívna neoprávnená výhoda.

(74) Vo svojom rozhodnutí o začatí konania Komisia v tejto súvislosti poznamenáva, že cena akcií, ktorú zaplatila spoločnosť KAD, bola pod hodnotou stanovenou v dvoch správach o ocenení. Spoločnosť KAD nadobudla nové akcie spoločnosti Adria vo februári 2007 za cenu 27 EUR za akciu, čo je pod hodnotou […] EUR za akciu stanovenou v správe o ocenení k […] (pozri odôvodnenie 15). V januári 2009 nadobudla spoločnosť KAD akcie za cenu 22 EUR za akciu, čo bolo pod hodnotou […] EUR za akciu stanovenou v správe ocenení k […] (pozri odôvodnenie 18). Komisia však vyjadrila pochybnosti o spoľahlivosti týchto správ okrem iného vzhľadom na výrazný časový odstup medzi navýšeniami kapitálu (február 2007 a január 2009) a ocenením akcií spoločnosť ([…] a […]).

(75) Komisia posúdila údaje a dôkazy, ktoré Slovinsko predložilo v súvislosti s týmito správami po začatí formálneho vyšetrovacieho konania. Pokiaľ ide o opatrenie 1, Slovinsko vysvetlilo, že údaje, na ktorých bola správa založená, sú z 30. septembra 2006 a že išlo o najnovšie dostupné údaje v čase, keď odhadca správu vypracoval. Pokiaľ ide o opatrenie 2, zistilo sa, že správa o ocenení bola zadaná v rovnakom čase, ako sa valné zhromaždenie spoločnosti Adria rozhodlo pristúpiť k navýšeniu kapitálu. Okrem toho Komisia nemá žiadny dôvod sa domnievať, že odhadca (P&S Capital) nebol úplne nezávislý.

(76) Okrem toho, hoci je pravda, že medzi ocenením akcií spoločnosti a navýšením kapitálu bol časový odstup […] mesiacov, Komisia nezistila žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali, že tento časový odstup mal v skutočnosti vplyv na odhadovanú hodnotu akcií spoločnosti Adria.

(77) Komisia konštatuje, že metóda ocenenia použitá v správach (čistá súčasná hodnota očakávaných voľných peňažných tokov ([22])) sa v prípade nadobudnutí všeobecne akceptuje. Z podrobnej analýzy správ okrem toho vyplýva, že použité vzorce boli vhodné na účely ocenenia a primerane sa uplatnili a že predpoklady a prognózy týkajúce sa rastu obratu a ziskovosti vyzerali realisticky. Najmä v správe o ocenení v prípade kapitálovej injekcie v roku 2007 (opatrenie 1) sa predpokladalo priemerné tempo rastu tržieb a ziskovosti v rozsahu minulých sledovaných hodnôt. V správe o ocenení v prípade kapitálovej injekcie v roku 2009 (opatrenie 2) je predpokladané tempo rastu tržieb a ziskovosti nižšie ako minulé sledované hodnoty vzhľadom na: a) skutočnosť, že vysoký hospodársky rast v roku 2008 bol predovšetkým dôsledkom slovinského predsedníctva EÚ; b) pomalý svetový hospodársky rast a c) napätú situáciu na finančných trhoch. Zvyšné predpoklady použité v správach sa tiež javia ako realistické. Okrem toho Komisia konštatuje, že spoločnosť KAD bola majoritným akcionárom spoločnosti Adria už pred navýšeniami kapitálu ([23]) a že navýšenia kapitálu boli zamerané na financovanie existujúcej (a ziskovej) investície spoločnosti KAD.

(78) Na základe uvedených skutočností Komisia konštatuje, že navýšenia kapitálu v rokoch 2007 a 2009 možno považovať za zlučiteľné s trhom a nepredstavovali neoprávnenú výhodu pre spoločnosť Adria.

(79) Komisia preto dospela k záveru, že opatrenia 1 a 2 predstavovali investície, ktoré by súkromný investor v trhovom hospodárstve za porovnateľných okolností ([24]) uskutočnil, a vylučuje preto prítomnosť štátnej pomoci bez toho, aby bolo potrebné ďalej posudzovať splnenie zvyšných kumulatívnych podmienok článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

7.2.2. Opatrenie 3: navýšenie kapitálu v roku 2010

(80) Ako sa uvádza v odôvodnení 73, jednou z nevyhnutných podmienok prítomnosti štátnej pomoci je skutočnosť, že opatrením sa priznáva neoprávnená selektívna výhoda pre príjemcu. V nasledujúcom texte Komisia posúdi, či je táto podmienka splnená, pokiaľ ide o opatrenie 3.

(81) Vo svojom rozhodnutí o začatí konania Komisia uviedla, že cena 12 EUR za akciu, ktorú spoločnosť PDP a súkromné cestovné kancelárie zaplatili za akcie spoločnosti Adria, bola pod hodnotou […] EUR za akciu stanovenou v správe o ocenení. Rovnako ako v prípade opatrení 1 a 2, Komisia vyjadrila pochybnosti o spoľahlivosti tejto správy, a to predovšetkým vzhľadom na značný časový odstup […] mesiacov medzi navýšením kapitálu (september 2010) a ocenením akcií, ktoré sa uvádza v správe ([…]).

(82) Informácie, ktoré predložili slovinské orgány, do určitej miery zmiernili pochybnosti, ktoré Komisia v tejto súvislosti mala. Bez ohľadu na túto skutočnosť však Komisia pripomína, že na základe rovnakých informácií a ocenení sa dve súkromné cestovné kancelárie (Kompas d.d. a Palma d.o.o.) podieľali na navýšení kapitálu v roku 2010, a to v pomere 20 %, zatiaľ čo spoločnosť PDP vložila zvyšných 80 % kapitálu. Súkromné cestovné kancelárie a spoločnosť PDP sa na navýšení podieľali za rovnakých podmienok a upísali akcie v rovnaký deň. Okrem toho súkromná účasť aj príspevok spoločnosti PDP sa uskutočnili prostredníctvom hotovostného vkladu. Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania zdôraznila, že 20 % súkromná účasť by sa v zásade mohla považovať za známku toho, že danú investíciu trh podporil, hoci operáciu bolo v tom čase potrebné posudzovať v širšom kontexte situácie spoločnosti Adria, a skutočnosť, že opatrenie 3 bolo tretím navýšením kapitálu v časovom rozmedzí približne 3,5 roka.

(83) Komisia v prvom rade poznamenáva, že Slovinsko predložilo dôkazy, z ktorých vyplýva, že spoločnosti Kompas d.d. a Palma d.o.o. sú v plnom rozsahu súkromné spoločnosti, v ktorých štát neuplatňoval žiadny druh kontroly alebo vplyvu. Okrem toho, ako sa uvádza v odôvodnení 79, opatrenia 1 a 2 nepredstavovali štátnu pomoc. Na tomto základe sa zdá, že o investičných rozhodnutiach, ktoré by súkromný investor prijal, nemožno tvrdiť, že mali vplyv na rozhodnutia súkromných cestovných kancelárií investovať do spoločnosti Adria. Komisia tiež poznamenáva, že súkromné cestovné kancelárie upísali akcie spoločnosti Adria k rovnakému dátumu ako spoločnosť PDP, zaplatili rovnakú cenu, ich investícia sa uskutočnila za rovnakých podmienok a navýšenie zo strany spoločnosti PDP a súkromných cestovných kancelárií sa vykonalo v hotovosti.

([22]) Očakávaný voľný peňažný tok je hotovosť, ktorá zostane po zaplatení všetkých nákladov spoločnosti, t. j. hotovosť, ktorá zostane k dispozícii akcionárom spoločnosti.
([23]) Pred kapitálovými injekciami v rokoch 2007 a 2009 vlastnila spoločnosť KAD 55 % a 77,3 % spoločnosti Adria (pozri tabuľky 1 a 2).
([24]) Vec T-296/97, Alitalia – Linee aeree italiane SpA/Komisia, Zb. 2000, s. II-3871, bod 81.

(84) V každom prípade, aj keby Komisia dospela k záveru, že účasť spoločnosti PDP zahŕňala štátne zdroje a bola pripísateľná štátu (pozri v tomto zmysle odôvodnenia 89 až 91), 20 % súkromnú účasť nemožno porovnaní s verejným zásahom považovať za zanedbateľnú v zmysle ustálenej judikatúry ([25]). Okrem toho so zreteľom na uvedené skutočnosti nemôže Komisia vyvodiť záver, že rozhodnutie súkromných cestovných kancelárií investovať do spoločnosti Adria bolo v skutočnosti ovplyvnené konaním spoločnosti PDP. Skutočnosť, že spoločnosť Adria sa v roku 2010 považovala za firmu v ťažkostiach (pozri oddiel 7.1), nemá vplyv na tento záver.

(85) Okrem toho z dôkazov, ktoré Slovinsko predložilo, nevyplýva, že by súkromné cestovné kancelárie mali inú motiváciu investovať do spoločnosti Adria než zisk. V tejto súvislosti Komisia poukazuje na správu Slovinska o strategickej orientácii spoločnosti Adria na obdobie rokov 2009 – 2014, ktorá bola podľa všetkého k dispozícii investorom v čase prijatia ich investičného rozhodnutia a podľa ktorej sa očakávalo, že spoločnosť Adria dosiahne v rokoch 2010 až 2014 zisk na základe kapitálovej injekcie vo výške približne 2,5 milióna EUR a vykonania určitých opatrení spoločnosťou Adria, ako aj vyššie priemerné výnosy na cestujúcich a zníženie nákladov. Túto správu by bolo možné považovať za ďalší znak toho, že súkromné cestovné kancelárie boli skutočne presvedčené o ziskovosti svojej investície.

(86) Komisia preto zastáva názor, že rozhodnutie súkromných cestovných kancelárií investovať do spoločnosti Adria bolo prijaté za podmienok *pari passu* s rozhodnutím spoločnosti PDP a že ich investícia bola významná. Komisia okrem toho nemá dôvody pochybovať o tom, že súkromné cestovné kancelárie sa rozhodli investovať do spoločnosti Adria s cieľom dosiahnuť zisk. Na tomto základe Komisia dospela k záveru, že opatrenie 3 nepredstavovalo neoprávnenú výhodu pre spoločnosť Adria, a preto vylučuje prítomnosť štátnej pomoci bez toho, aby bolo nutné ďalej posudzovať, či boli splnené ostatné kumulatívne podmienky článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

7.2.3. Opatrenie 4: navýšenie kapitálu v roku 2011

(87) Slovinsko upísalo 30. septembra 2011 v hotovosti 70 % (49,5 milióna EUR) navýšenia kapitálu spoločnosti Adria v roku 2011. Slovinsko investovalo peňažné prostriedky prostredníctvom Agentúry správy kapitálových aktív Slovinska (AUKN). Okrem toho spoločnosť PDP upísala v hotovosti ďalšie 1 % (0,5 milióna EUR). Zvyšok navýšenia (t. j. 19,7 milióna EUR) mal podobu konverzie dlhu na kapitál niekoľkými bankami: 20 % bankou NLB, 5 % bankou Abanka Vipa d.d., 2 % bankou Unicredit Bank of Slovenia d.d. a 2 % bankou Hypo Alpe-Adria Bank d.d.

(88) Agentúra AUKN bola zriadená zákonom o správe a riadení kapitálových investícií Slovinskej republiky ([26]), jej správnu radu vymenovalo národné zhromaždenie, bola priamym používateľom rozpočtu Slovinskej republiky a jej personál tvorili verejní zamestnanci ([27]). Je teda zrejmé, že opatrenia agentúry AUKN boli pripísateľné štátu a že zahŕňali štátne zdroje, čo Slovinsko napokon nespochybňuje. Komisia ďalej upozorňuje na tlačovú správu Úradu predsedu vlády Slovinska z 23. júna 2011: „Na dnešnom zasadnutí vláda […] rozhodla, že [agentúra AUKN] prispeje sumou 49,5 milióna EUR k vlastnému imaniu spoločnosti Adria Airways, d.d. a akciovej spoločnosti [PDP] zaplatí 500 000 EUR […]. Slovinská republika by svojím aktívnym zapojením sa do tohto procesu v budúcnosti chcela sledovať tiež svoje záujmy v oblasti pravidelných leteckých služieb poskytovaných dopravcom so sídlom v Slovinsku.“ ([28])

(89) Pokiaľ ide o spoločnosť PDP, Komisia sa domnieva, že existuje niekoľko ukazovateľov v zmysle judikatúry vo veci *Stardust Marine* ([29]), na základe ktorých možno dospieť k záveru, že spoločnosť PDP bola zriadená, aby vykonávala politiku, o ktorej rozhodujú slovinské orgány verejnej správy, a že jej rozhodnutie investovať do opatrenia 4 je pripísateľné štátu a zahŕňa štátne zdroje. Po prvé Komisia konštatuje, že slovinský štát nepriamo vlastní 100 % spoločnosti PDP (prostredníctvom spoločností KAD, SOD a DSU). V tejto súvislosti Komisia pripomína svoje rozhodnutie vo veci *ELAN* ([30]), v ktorom dospela k záveru, že opatrenia spoločností KAD a DSU, dvoch vlastníkov spoločnosti PDP, sú pripísateľné štátu. Okrem toho štát má všetky hlasy vo výbore akcionárov, ktorý zasa vymenúva predstavenstvo spoločnosti. Podľa článku 19 stanov spoločnosti PDP musí predstavenstvo povoliť nákup cenných papierov, keď hodnota transakcie presiahne 500 000 EUR.

([25]) Vec T-358/94, Air France/Komisia, Zb. 1996, s. II-2109, body 148 a 149.
([26]) Agentúra AUKN už zrejme neexistuje a bola nahradená spoločnosťou SOD.
([27]) Pozri výročnú správu agentúry AUKN za rok 2011, k dispozícii je na webovej lokalite: http://www.so-druzba.si/doc/ENG-News/Archive/Annual_report_2011.pdf.
([28]) K dispozícii na webovej lokalite: http://www.nekdanji-pv.gov.si/2008-2012/nc/en/press_centre/news/article/252/5487/.
([29]) Pozri poznámku pod čiarou č. 8.
([30]) Rozhodnutie Komisie 2014/273/EÚ z 19. septembra 2012 o opatreniach v prospech spoločnosti ELAN d.o.o. SA.26379 (C13/10) (ex NN 17/10) zavedených Slovinskom (Ú. v. EÚ L 144, 15.5.2014, s. 1).

(90) Komisia tiež v súlade so svojím rozhodnutím o začatí konania pripomína vyhlásenie bývalého slovinského ministra financií na konci jeho funkčného obdobia z 28. októbra 2011 (t. j. po poskytnutí opatrenia 4): „Zriadením osobitnej reštrukturalizačnej spoločnosti (PDP) sme slovinským firmám poskytli nové finančné zdroje, know-how a odborné znalosti založené na osvedčených postupoch pri reštrukturalizácii firiem. Spoločnosti Adria Airways a Unior sú určite najvýznamnejšími úspechmi." ([31]) Toto tvrdenie možno považovať za nepriamy dôkaz pripísateľnosti štátu v zmysle judikatúry vo veci *Stardust Marine*. Argumenty predložené Slovinskom, podľa ktorých je toto tvrdenie potrebné vnímať v politickom kontexte konca funkčného obdobia ministra financií ako „odvážne a dostatočne jednoduché [tvrdenie] na to, aby sa úspešne komunikovalo prostredníctvom médií", sa nezdajú byť presvedčivé. Komisia na záver ako ďalší nepriamy dôkaz uvádza tlačovú správu Úradu predsedu vlády Slovinska z 23. júna 2011 (pozri odôvodnenie 88), z ktorej vyplýva, že slovinská vláda rozhodla, že spoločnosť PDP by k navýšeniu kapitálu v roku 2011 prispela sumou 0,5 milióna EUR.

(91) Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia zastáva názor, že účasť spoločnosti PDP na navýšení kapitálu v roku 2010 zahŕňala štátne zdroje a že opatrenia spoločnosti PDP sú pripísateľné štátu.

(92) Pokiaľ ide o banky, Komisia v súlade so svojím rozhodnutím o začatí konania konštatuje, že banka Abanka Vipa d.d., banka UniCredit Bank of Slovenia d.d. a banka Hypo Alpe-Adria Bank d.d. sú čisto súkromné subjekty. Pokiaľ ide o banku NLB, v čase prijatia opatrenia 4 väčšinu jej akcií vlastnil štát, a to buď priamo (45,62 % akcií), alebo nepriamo prostredníctvom spoločností SOD (4,07 %) a KAD (4,03 %) ([32]), pričom jediným ďalším významným akcionárom bola banka KBC Bank (25 %). Väčšinové vlastníctvo banky NLB štátom, ktoré sa premieta do väčšiny hlasov v správnej a dozornej rade, svedčí o pripísateľnosti opatrenia štátu. Na základe stanov banky NLB však Komisia nemôže s istotou vyvodiť záver, že jej rozhodnutie investovať do spoločnosti Adria je pripísateľné štátu. Komisia takisto na základe riadiacej štruktúry banky NLB nezistila žiadny zásah zo strany orgánov verejnej moci. Komisia v tejto súvislosti nenašla ani žiadne nepriame dôkazy v zmysle judikatúry vo veci *Stardust Marine*. Z uvedených dôvodov sa Komisia domnieva, že rozhodnutie banky NLB podieľať sa na opatrení 4 nie je pripísateľné Slovinsku.

(93) Po tom, ako Komisia objasnila, že opatrenia agentúry AUKN a spoločnosti PDP sú pripísateľné štátu, musí posúdiť, či predstavovali selektívnu neoprávnenú výhodu pre spoločnosť Adria.

(94) Slovinsko v prvom rade tvrdí, že rozhodnutie bánk investovať do spoločnosti Adria bolo súbežné s rozhodnutím štátu, čo samo osebe vylučuje existenciu výhody.

(95) Komisia pripomína svoj záver, že spoločnosť Adria bola firmou v ťažkostiach v roku 2011, teda v čase, keď bolo poskytnuté opatrenie 4 (pozri odôvodnenie 66).

(96) Okrem toho Komisia konštatuje, že účasť bánk na kapitálovej injekcii v roku 2011 mala podobu konverzie 26 % ich existujúcich pohľadávok voči spoločnosti Adria na kapitál. Na druhej strane štát a spoločnosť PDP vložili hotovosť. Slovinsko tvrdí, že z celkovej sumy 19,7 milióna EUR konvertovanej na kapitál by hotovostnej injekcii zodpovedalo [10 – 20] miliónov EUR, pretože táto časť úverov bola plne zabezpečená kolaterálom. Podľa Slovinska by banky prebrali nové riziko v dôsledku konverzie, ktorá by sa mohla vnímať ako rovnocenná s novým hotovostným vkladom vo výške [10 – 20] miliónov EUR.

(97) Komisia posúdila informácie, ktoré Slovinsko predložilo, a dospela k záveru, že suma [10 – 20] miliónov EUR zo sumy 19,7 milióna EUR konvertovanej na kapitál bola naozaj plne a dostatočne zabezpečená prevažne záložným právom na lietadlá vo vlastníctve spoločnosti Adria. S cieľom stanoviť hodnotu týchto lietadiel sa Adria opierala o správu „Aircraft Value Reference" (Referenčná hodnota lietadiel), ktorú v apríli 2011 uverejnila nezávislá spoločnosť Aircraft Value Analysis Company (AVAC). V tejto správe sa uvádzajú aktuálne a budúce hodnoty a prenájmy rôznych typov lietadiel, ako aj hraničné horné a dolné hodnoty. Na posúdenie lietadiel založených ako ručenie sa použili hodnoty výrazne pod hornou hodnotou, ktorú stanovila spoločnosť AVAC. Komisia sa domnieva, že správa predstavuje spoľahlivý základ stanovenia hodnoty lietadiel vzhľadom na nezávislý charakter spoločnosti AVAC a jej široké využitie v tomto odvetví.

([31]) Pozri prejav bývalého ministra financií Slovinska (Dr. Franc Križanič) na konci jeho funkčného obdobia z 28. októbra 2011, k dispozícii je na webovej lokalite slovinského ministerstva financií: http://www.mf.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/article/3/1054/8a67f745b4/ (v slovinčine).

([32]) Okrem toho 2,53 % banky NLB vlastnila spoločnosť Zavarovalnica Triglav d.d., v ktorej zasa 62,54 % vlastnil štát prostredníctvom spoločností KAD, SOD a SPIZ.

(98) Dlhy vo výške [0 – 10] miliónov EUR konvertované na kapitál však neboli plne zabezpečené. V súvislosti s touto zložkou nemôže Komisia vyvodiť záver, že suma zodpovedala hotovostnej injekcii a že banky preberali nové riziko. Okrem toho sa podmienky zostávajúceho dlhu zlepšili a celková miera rizika sa významne znížila, keďže zvyšná (nekonvertovaná) časť dlhov zostala na rovnakej úrovni ako kolaterál pred konverziou. Toto celkové riziko ďalej znižuje skutočnosť, že na to, aby mohla spoločnosť Adria uskutočniť konverziu dlhu na kapitál, musela […]. Okrem toho v niektorých prípadoch podmienky nesplateného dlhu (úroková sadzba, splátkový kalendár atď.) […].

(99) Na druhej strane Slovinsko v plnej miere prebralo riziko prinajmenšom za sumu 49,5 milióna EUR, pretože sa stalo akcionárom spoločnosti Adria až po kapitálovej injekcii v roku 2011. Banky prevzali nové riziko, nie však na rovnakej úrovni ako Slovinsko, keďže ich pozícia sa v dôsledku konverzie dlhu zlepšila. Z uvedených skutočností vyplýva, že keď sa banky rozhodli investovať do spoločnosti Adria, podľa všetkého neboli v porovnateľnej situácii ako štát.

(100) Tiež nemožno vylúčiť, že rozhodnutie bánk investovať do spoločnosti Adria bolo ovplyvnené správaním štátu. Vo výročnej správe spoločnosti Adria za rok 2011 sa uvádza, že „… vláda Slovinska jasne formulovala svoje stanovisko 20. januára 2011 a zaujala pozíciu o význame spoločnosti Adria Airways ako národného leteckého dopravcu pre slovinské hospodárstvo, občanov Slovinska a hostí zo zahraničia. Vo svojom rozhodnutí vláda stanovila svoj plán, podľa ktorého má spoločnosť Adria Airways zostať slovinským národným leteckým dopravcom […]." Toto rozhodnutie, ktoré bolo prijaté v dostatočnom predstihu pred prijatím plánu reštrukturalizácie v septembri 2011, mohlo uľahčiť bankám rozhodnutie investovať, keďže štát už naznačil svoj silný záujem na podpore spoločnosti Adria ([33]).

(101) Na základe uvedených argumentov Komisia odmieta argumenty Slovinska, podľa ktorých štát a banky investovali za podmienok *pari passu*.

(102) Komisia však musí posúdiť, či by investícia Slovinska do spoločnosti Adria bola zlučiteľná s trhom. Slovinsko tvrdí, že sa rozhodlo podieľať na opatrení 4 na základe plánu reštrukturalizácie zo septembra 2011, čo by sa malo považovať za zlučiteľné so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve.

(103) Komisia predbežne uvádza, že na rozdiel od predchádzajúcich navýšení kapitálu prebehlo navýšenie kapitálu v roku 2011 bez toho, aby bola vypracovaná akákoľvek správa o ocenení. Okrem toho v súlade s judikatúrou na to, aby súkromný investor uvažoval nad rekapitalizáciou podniku so značnými dlhmi, by bol potrebný plán reštrukturalizácie, na základe ktorého by sa spoločnosť mohla stať životaschopnou ([34]). V danom prípade slovinské orgány tvrdia, že sa rozhodli podieľať na navýšení kapitálu v roku 2011 na základe plánu reštrukturalizácie zo septembra 2011.

(104) Komisia však už vyvodila záver, že spoločnosť Adria bola v roku 2011 firmou v ťažkostiach (pozri odôvodnenie 66). Samo osebe je nepravdepodobné, že by štát v prípade spoločnosti Adria mohol očakávať normálny výnos z investovaného kapitálu v primeranej lehote. Komisia si okrem toho stojí za svojimi názormi na rozhodnutie o začatí konania, teda že plán reštrukturalizácie nemožno považovať za dostatočný dôvod na navýšenie kapitálu v roku 2011 v súlade so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve. Po prvé v pláne reštrukturalizácie (v jeho pôvodnom znení zo septembra 2011) sa predpokladala životaschopnosť v roku 2013 s veľmi nízkymi ziskovými maržami (zisk pred zdanením) (v prípade realistického scenára sa predpokladali marže na úrovni […] % v roku 2013, […] % v roku 2014 a […] % v roku 2015). Nedostatočnú návratnosť pre akcionárov preukazuje aj skutočnosť, že v pláne sa počíta s mimoriadne nízkou úrovňou kapitálu za rovnaké obdobie, a to v rozmedzí od […] EUR v roku 2011 do […] EUR v roku 2015. To by znamenalo, že kapitál vložený v septembri 2011 – 69,7 milióna EUR – by sa v období reštrukturalizácie výrazne znížil, a preto by nepriniesol žiadny skutočný výnos.

(105) Slovinsko predložilo niekoľko priebežných správ vypracovaných spoločnosťami AirConomy a Adria z apríla – septembra 2011 (t. j. pred plánom reštrukturalizácie zo septembra 2011), ktoré mali obsahovať kvantifikácie chýbajúce v pláne reštrukturalizácie a ktoré sa v tom čase zrejme poskytli všetkým akcionárom spoločnosti Adria, ako aj štátu. Komisia však uvádza, že priebežné správy sa vzťahujú na obdobie rokov 2011 – 2012, zatiaľ čo plán reštrukturalizácie zahŕňal prognózu do roku 2015, […]. Na tomto základe sa Komisia domnieva, že priebežné správy neposkytli chýbajúce informácie potrebné na to, aby plán reštrukturalizácie spĺňal kritérium súkromného investora v trhovom hospodárstve.

([33]) Pozri rozhodnutie Komisie 2006/621/ES z 2. augusta 2004 o štátnej podpore, ktorú Francúzsko poskytlo spoločnosti France Télécom (vec C 13a/2003) (Ú. v. EÚ L 257, 20.9.2006, s. 11), bod 227, a stanovisko generálneho advokáta Geelhoeda, spojené veci C-328/99 a C-399/00, Taliansko/Komisia a SIM 2 Multimedia SpA/Komisia (Seleco), Zb. 2003, s. I-4035, bod 53: „… možno preto predpokladať, že títo súkromní investori by boli pripravení [poskytnúť kapitál príjemcovi] až po tom, ako vláda prijme nové opatrenia pomoci. Je irelevantné, do akej miery boli súkromní investori pripravení zapojiť sa, dôležité je skôr to, čo by súkromný investor urobil, keby […] [verejné subjekty] neboli pripravené vložiť nový kapitál."

([34]) Spojené veci T-126/96 a C-127/96, BFM a EFIM/Komisia, Zb. 1998, s. II-3437, body 82 – 86.

(106) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že navýšenie kapitálu v roku 2011 znamenalo neoprávnenú výhodu pre spoločnosť Adria. Táto výhoda bola selektívnej povahy, pretože jej jediným príjemcom bola spoločnosť Adria.

(107) Komisia musí posúdiť, či sa opatrením 4 mohla narušiť hospodárska súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi tým, že sa spoločnosti Adria poskytla výhoda v porovnaní s konkurentmi, ktorí verejnú podporu nedostali. Je zrejmé, že opatrením 4 sa mohol ovplyvniť obchod a hospodárska súťaž v rámci EÚ, pretože spoločnosť Adria konkuruje ostatným leteckým dopravcom v EÚ, a to najmä od nadobudnutia účinnosti tretej etapy liberalizácie leteckej dopravy (ďalej len „tretí balík“) k 1. januáru 1993. Okrem toho v prípade cestovania na relatívne kratšie vzdialenosti v rámci EÚ konkuruje cestnej a železničnej doprave, a preto mohli byť dotknutí aj cestní a železniční dopravcovia.

(108) Opatrením 4 sa teda umožnilo spoločnosti Adria pokračovať v činnosti, pričom na rozdiel od ostatných konkurentov nemusí čeliť následkom svojej zložitej finančnej situácie.

(109) Na základe uvedených argumentov Komisia dospela k záveru, že opatrenie 4 zahŕňalo štátnu pomoc v prospech spoločnosti Adria v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

7.2.4. Opatrenie 5: predaj spoločnosti AAT v rokoch 2010 – 2011

(110) Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania z dôvodov uvedených v odôvodneniach 41 a 42 dospela k predbežnému záveru, že nadobudnutie akcií spoločnosti AAT prostredníctvom spoločností PDP a Aerodrom Ljubljana znamenalo neoprávnenú výhodu pre spoločnosť Adria.

(111) Vzhľadom na rozdielnu povahu príspevkov spoločností PDP a Aerodrom Ljubljana (hotovosť verzus konverzia dlhu na kapitál) a vzhľadom na odôvodnenie v súvislosti s opatrením 4 (pozri odôvodnenia 94 až 101) Komisia dospela k záveru, že argumentáciu podmienkami *pari passu* možno v prípade opatrenia 5 *mutatis mutandis* vylúčiť.

(112) Komisia však musí posúdiť, či boli investičné rozhodnutia spoločností PDP a Aerodrom Ljubljana ekonomicky racionálne, v tom zmysle, či by obozretný hospodársky subjekt v trhovom hospodárstve za podobných okolností konal rovnako. V tejto súvislosti Komisia v prvom rade uvádza, že celková cena, ktorú spoločnosti Aerodrom Ljubljana a PDP zaplatili, teda 14,7 milióna EUR, bola v rozmedzí hodnoty stanovenej v správe o ocenení spoločnosti AAT. Komisia však vyjadrila pochybnosti o správe o ocenení, pričom naznačila, že sa v nej mala oceniť hodnota spoločnosti AAT (v tom čase údržbovej jednotky spoločnosti Adria známej pod názvom SVL) ako samostatného subjektu bez zohľadnenia vnútroskupinových synergií. Komisia tiež uviedla, že medzi ocenením spoločnosti AAT/SVL ([…]) a predajom spoločnosti AAT (november 2010 – marec 2011) bol výrazný časový odstup.

(113) Komisia musí predovšetkým uviesť, že správu o ocenení vypracoval nezávislý expert (KPMG) a že neexistujú žiadne dôvody domnievať sa, že expert nevykonal svoju úlohu úplne nezávisle. Pokiaľ ide o časový odstup medzi ocenením a predajom akcií, Slovinsko vysvetlilo, že správa o ocenení vychádzala z finančnej situácie spoločnosti Adria k 31. decembru 2009, teda z najnovších externe auditovaných údajov. Komisia konštatuje, že opatrenie 5 sa prvýkrát vykonalo v novembri 2010, teda necelý rok po dátume ocenenia spoločnosti AAT podľa správy o ocenení. Okrem toho, zatiaľ čo v správe o ocenení spoločnosti AAT sú zohľadnené negatívne prognózy spoločnosti Adria, podrobne sa v nej posudzujú služby údržby, opráv a generálnych opráv pre firemný segment a uvádza sa v nej záver, že negatívny trend spoločnosti sa nevzťahuje na spoločnosť AAT a že spoločnosť AAT bola ziskovou jednotkou. Okrem toho z podrobného hodnotenia správy o ocenení vyplýva, že spoločnosť AAT/SVL sa v nej posudzovala ako samostatná podniková jednotka bez zohľadnenia potenciálnych synergií so spoločnosťou Adria. V tejto súvislosti sa javí, že správa o ocenení bola vypracovaná v čase, keď bolo známe, že spoločnosť AAT začne poskytovať služby údržby, opráv a generálnych opráv pre ostatných externých klientov, najmä spoločnosť Spanair, ktorá by nakoniec nahradila spoločnosť Adria ako hlavného klienta spoločnosti AAT. Na základe uvedených skutočností, keďže správa obsahuje najnovšie dostupné auditované finančné údaje o spoločnosti AAT, vypracoval ju nezávislý expert a bola vierohodne založená na všetkých relevantných aspektoch podnikania, je jej použitie ako referenčnej správy v prípade príslušného opatrenia prijateľné. Hoci je pravda, že kríza sa ešte neskončila, zdá sa, že rok 2009 bol rokom, keď kríza zasiahla slovinské hospodárstvo najviac. V novembri 2010, keď sa spoločnosti PDP a Aerodrom Ljubljana rozhodli kúpiť spoločnosť AAT, sa prognózy rastu HDP v Slovinsku na roky 2010, 2011 a 2012 opäť vrátili do kladných hodnôt (1,1 %, 1,9 % a 2,6 %) ([35]). Za týchto okolností by súkromný investor nemusel nevyhnutne urobiť nové ocenenie, pretože by mohol predpokladať, že správa o ocenení založená na údajoch z roku 2009 poskytuje presnú predstavu o podniku.

([35]) Pozri dokument Európska hospodárska prognóza – jeseň 2010 pre Slovinsko, ktorú vypracovalo GR pre hospodárske a finančné záležitosti, k dispozícii je na webovej lokalite: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2010_autumn/si_en.pdf.

(114) Ešte dôležitejší je fakt, že Slovinsko predložilo dôkazy o tom, že spoločnosť AAT bola zisková, nemala žiadny dlh po lehote splatnosti a jej dlh bolo možné splatiť z jej zisku v čase, keď bolo vykonané opatrenie 5. Slovinsko okrem toho predložilo prognózu spoločnosti AAT do roku 2014, z ktorej vyplýva, že spoločnosť AAT by v roku 2010 dosiala zisk po zdanení vo výške […] EUR a neskôr by zostala ziskovou, pričom v roku 2014 by dosiahla zisky vo výške približne […] EUR. Tieto prognózy mali spoločnosti PDP a Aerodrom Ljubljana pri svojom investičnom rozhodovaní podľa všetkého k dispozícii.

(115) Slovinsko takisto predložilo dôkazy o tom, že spoločnosť Aerodrom Ljubljana prijala rozhodnutie investovať do spoločnosti AAT na základe ekonomických úvah. V auguste a septembri 2010 správna a dozorná rada spoločnosti Aerodrom Ljubljana posúdila možnosť nadobudnutia akcií v spoločnosti AAT. Spoločnosť Aerodrom Ljubljana posudzovala vhodné vyrovnanie niekoľkých nesplatených pohľadávok voči spoločnosti Adria z hľadiska podmienok prevádzky, ktoré zahŕňali fixný výnos na úrovni 8 % prioritných akcií spoločností AAT, […]. Hoci sa v ďalšom ocenení navrhovala nižšia cena za akcie, dozorná rada spoločnosti Aerodrom Ljubljana dospela k záveru, že podmienkami konverzie ([…]) sa opodstatňovala vyššia cena akcií.

(116) Pokiaľ ide o druhú fázu predaja spoločnosti AAT, v zápisnici zo zasadnutia dozornej rady spoločnosti Aerodrom Ljubljana z 21. januára 2011 sa uvádza, že sa diskutovalo o výhodách a nevýhodách rôznych cien akcií a o ukončení predajnej opcie spoločnosti Aerodrome Ljubljana. Konkrétne sa od predajnej opcie upustilo v čase získania kmeňových akcií začiatkom roka 2011, dozorná rada spoločnosti Aerodrom Ljubljana však dospela k záveru, že tento krok bol ekonomicky racionálny, pretože výmenou za upustenie od predajnej opcie spoločnosti Aerodrom Ljubljana sa podarilo získať rovnocenné spoluriadenie spoločnosti AAT napriek tomu, že spoločnosť vlastnila menej akcií ako spoločnosť PDP. Okrem toho dozorná rada poukázala na skutočnosť, že kúpa spoločnosti AAT bude mať pozitívny vplyv na spoločnosť Aerodrom Ljubljana: ak by spoločnosť Adria zastavila svoju prevádzku, príjmy letiska by sa podľa odhadov v roku 2011 znížili o […] %.

(117) Slovinsko tiež predložilo dôkazy o tom, že vedenie spoločnosti PDP sa rozhodlo nadobudnúť prioritné akcie a kmeňové akcie spoločnosti AAT z ekonomicky racionálnych dôvodov. Zo zápisnice zo zasadnutí vedenia spoločnosti PDP skutočne vyplýva, že spoločnosť vykonala vlastné ocenenie spoločnosti AAT, v ktorom navrhla cenu medzi […] EUR a […] EUR, čo bolo stanovené v rozmedzí stanovenom v správe o ocenení, ktoré sa uvádza v odôvodnení 34. Hoci vnútorná miera návratnosti investície spoločnosti PDP by predstavovala […] %, spoločnosti PDP sa podarilo získať od spoločnosti AAT lepšie podmienky vrátane pevnej dividendy na úrovni 8 %.

(118) Komisia preto dospela k záveru, že rozhodnutie spoločností PDP a Aerodrom Ljubljana podieľať sa na opatrení 5 nepredstavovalo neoprávnenú výhodu pre spoločnosť Adria, pretože obaja investori sa správali ako obozretné subjekty na trhu a prijali svoje investičné rozhodnutia na základe ekonomicky racionálnych dôvodov. Nie je teda potrebné posúdiť, či by boli splnené ostatné kumulatívne podmienky článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

7.3. **Záver o existencii pomoci**

(119) Na jednej strane Komisia z uvedených dôvodov dospela k záveru, že opatrenia 1, 2, 3 a 5 neznamenali štátnu pomoc pre spoločnosť Adria.

(120) Na druhej strane, ako je vysvetlené v oddiele 7.2.3, sa Komisia domnieva, že opatrenie 4 predstavovalo štátnu pomoc, a preto posúdi jeho zákonnosť a zlučiteľnosť s vnútorným trhom.

7.4. **Zákonnosť pomoci – opatrenie 4**

(121) V článku 108 ods. 3 ZFEÚ sa stanovuje, že členský štát nemôže vykonať opatrenie pomoci skôr, než Komisia prijme rozhodnutie o schválení tohto opatrenia. Komisia konštatuje, že Slovinsko sa podieľalo na kapitálovej injekcii v roku 2011 (opatrenie 4) bez toho, aby ho Komisii vopred notifikovalo na schválenie. Komisia vyjadruje poľutovanie nad tým, že Slovinsko si nesplnilo povinnosť zdržať sa konania podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ.

7.5. **Zlučiteľnosť pomoci – opatrenie 4**

(122) Slovinsko sa domnieva, že ak by Komisia v prípade opatrenia 4 zistila štátnu pomoc, bola by zlučiteľná s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, a to najmä ako pomoc na reštrukturalizáciu podľa usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu.

(123) Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ možno pomoc povoliť, ak sa poskytuje na podporu rozvoja určitých hospodárskych odvetví, a za predpokladu, že táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom. Ako sa uvádza v rozhodnutí o začatí konania, Komisia sa domnieva, že zlučiteľnosť opatrenia 4 možno posúdiť len na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, a to najmä na základe ustanovení týkajúcich sa pomoci na reštrukturalizáciu usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu.

7.5.1. Oprávnenosť

(124) Podľa bodu 33 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu sú na pomoc na reštrukturalizáciu oprávnené iba firmy v ťažkostiach v zmysle bodov 9 až 13 týchto usmernení. V tejto súvislosti už Komisia dospela k záveru, že spoločnosť Adria bola firmou v ťažkostiach v roku 2011, teda v čase, keď bolo poskytnuté opatrenie 4 (pozri odôvodnenie 66).

(125) V bode 12 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu sa stanovuje, že novovytvorená firma nie je oprávnená na pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu, dokonca ani vtedy, ak je jej východisková finančná pozícia neistá. Vo všeobecnosti sa firma považuje za novovytvorenú do troch rokov od začiatku jej operácií v príslušnej oblasti aktivít. Spoločnosť Adria bola založená v roku 1961 a nemožno ju považovať za novovytvorenú firmu. Spoločnosť Adria nepatrí ani do obchodnej skupiny v zmysle bodu 13 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu.

(126) Komisia preto dospela k záveru, že spoločnosť Adria je oprávnená na pomoc na reštrukturalizáciu.

7.5.2. Obnovenie dlhodobej životaschopnosti

(127) Podľa bodu 34 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu musí byť poskytnutie pomoci na reštrukturalizáciu podmienené implementáciou plánu na reštrukturalizáciu, ktorý musí Komisia schváliť pre všetky prípady individuálnej pomoci. V bode 35 sa uvádza, že plán na reštrukturalizáciu, ktorého čas implementácie musí byť čo najkratší, musí obnoviť dlhodobú životaschopnosť firmy v rámci prijateľnej časovej lehoty a na základe realistických predpokladov v súvislosti s budúcimi operačnými podmienkami.

(128) Podľa bodu 36 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu musia byť v pláne opísané okolnosti, ktoré viedli k ťažkostiam v spoločnosti a musí v ňom byť zohľadnený súčasný stav a budúce perspektívy v prípade optimistického, pesimistického a základného scenára.

(129) Plán musí zabezpečiť obrat v situácii, ktorý firme umožní po ukončení reštrukturalizácie uhrádzať všetky náklady vrátane odpisov a finančných poplatkov. Očakávaná návratnosť kapitálu musí byť dostačujúca na to, aby umožnila reštrukturalizovanej firme súťažiť na trhu na základe vlastných zásluh (bod 37 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu).

(130) Ako sa uvádza v rozhodnutí o začatí konania, Komisia mala pochybnosti, či plán reštrukturalizácie poskytoval pevný základ obnovenia dlhodobej životaschopnosti spoločnosti Adria, keďže niektoré jeho predpovede boli podľa všetkého založené na nekvantifikovaných, neistých alebo nejasných predpokladoch. Okrem toho si Komisia nebola istá, či by spoločnosť obnovila svoju životaschopnosť do konca roka 2013, ako sa uvádza v pôvodnom pláne reštrukturalizácie.

(131) V priebehu formálneho vyšetrovacieho konania Slovinsko predložilo niekoľko zmien plánu reštrukturalizácie. Podľa aktualizovaného plánu dôjde k obnoveniu životaschopnosti spoločnosti Adria v roku 2014 alebo 2015. Obdobie reštrukturalizácie teda trvá maximálne 5 rokov v súlade s predchádzajúcou rozhodovacou praxou v odvetví osobnej leteckej dopravy ([36]). Komisia ďalej uvádza, že najmä v odvetví leteckej dopravy je v súčasnej hospodárskej situácii potrebné stabilizovať prevádzku a služby, aby sa zabezpečila dlhodobá životaschopnosť ako pevný základ pre budúci rast, a nie iba krátkodobý obrat, ktorý zvyčajne trvá niekoľko rokov.

(132) V pláne reštrukturalizácie sa zdôrazňuje, že hlavným cieľom reštrukturalizačného procesu spoločnosti Adria je dlhodobá životaschopnosť, ktorá je zameraná najmä na prijatie jasnej stratégie a orientáciu na trh, pričom jej hlavným cieľom je zvýšenie finančnej sily a žiadne straty od roku 2013, zníženie zložitostí nákladov a dosiahnutie jasnej, konkurencieschopnej a udržateľnej jedinečnej predajnej ponuky. Podľa plánu dosiahnutím týchto cieľov spoločnosť […].

(133) V pláne reštrukturalizácie sa tiež opisujú okolnosti vedúce k ťažkostiam spoločnosti Adria, ktoré boli spôsobené predovšetkým globálnou finančnou krízou, malou veľkosťou primárneho trhu spoločnosti Adria (Slovinsko a susedné krajiny), nízkou kapacitou jej flotily (najmä lietadlá CRJ200), […].

([36]) Pozri rozhodnutie vo veci SA.30908 – ČSA – České aerolinie – plán reštrukturalizácie, odôvodnenie 107, a rozhodnutie vo veci SA.33015 – Air Malta plc., odôvodnenie 93. Pozri aj rozhodnutie Komisie 2010/137/ES z 28. augusta 2009 o štátnej pomoci C 6/09 (ex N 663/08) poskytnutej Rakúskou republikou v prospech Austrian Airlines – plán na reštrukturalizáciu (Ú. v. EÚ L 59, 9.3.2010, s. 1), bod 296, a rozhodnutie Komisie 2012/542/EÚ z 21. marca 2012 o opatrení SA.31479 (2011/C) (ex 2011/N), ktoré Spojené kráľovstvo zamýšľa zaviesť v prospech spoločnosti Royal Mail Group (Ú. v. EÚ L 279, 12.10.2012, s. 40), bod 217.

(134) Okrem toho sa v pláne reštrukturalizácie uvádza optimistický, pesimistický a základný scenár, ako aj analýza rizík, ktoré by mohli mať vplyv na reštrukturalizáciu spoločnosti Adria, napríklad zmeny cien pohonných látok, riziká vyplývajúce zo zmien výmenného kurzu alebo potenciálne riziká týkajúce sa flotily. V každom prípade sa očakáva, že spoločnosť Adria sa opäť stane životaschopnou do konca reštrukturalizačného obdobia. V prípade základného scenára sa očakáva, že spoločnosť Adria dosiahne čistú ziskovú maržu na úrovni […] % v roku 2014 a […] % v roku 2015, pomer dlhu k vlastnému kapitálu na úrovni […] v roku 2014 a […] v roku 2015 a mieru návratnosti vlastného kapitálu na úrovni […] % v roku 2014 a […] % v roku 2015. V prípade pesimistického scenára by sa čisté ziskové marže znížili na […] % v roku 2014 a na […] % v roku 2015, pomer dlhu k vlastnému kapitálu by sa zvýšil na […] v roku 2014 a na […] v roku 2015, zatiaľ čo miera návratnosti vlastného kapitálu by bola na úrovni […] % v roku 2014 a […] % v roku 2015.

(135) Hlavným cieľom plánu je reštrukturalizovať a znížiť sieť spoločnosti Adria, ktorá bola stratová v dôsledku nadmernej kapacity flotily, lietajúceho personálu a ostatných pracovníkov. Na tento účel sa v pláne reštrukturalizácie počíta s významnou redukciou tratí a frekvencií, ako aj so zmenšenou a úspornejšou flotilou, ktorú bude do roku 2015 tvoriť […] lietadiel ([…]), prevažne […].

(136) V pláne reštrukturalizácie sa počíta s uzavretím […] tratí a ďalším znižovaním frekvencií. Výrazne sa zníži aj počet pravidelných tratí, pričom v roku 2015 by ich malo byť […]. Celkovo spoločnosť Adria v priebehu obdobia reštrukturalizácie zníži svoju kapacitu z hľadiska voľných sedadlokilometrov (ďalej len „ASK“) o [11 – 14] % ([37]).

(137) Reštrukturalizačné opatrenia stanovené v pláne týkajúce sa zníženia nákladov (napr. […] atď.) a zvýšenia príjmov (napr. […] atď.) predstavujú ďalší krok správnym smerom k dosiahnutiu udržateľnejšej životaschopnosti. Okrem toho ďalšie reštrukturalizačné opatrenia (pozri odôvodnenie 31) by mali priniesť vyššie výnosy a nižšie náklady s celkovým pozitívnym vplyvom vo výške […] EUR v roku 2014 a […] EUR v roku 2015 a tak posilniť návrat spoločnosti Adria k životaschopnosti. Komisia sa preto domnieva, že iniciatívy týkajúce sa zníženia nákladov a zvýšenia výnosov môžu spoločnosti Adria umožniť návrat k dlhodobej životaschopnosti do roku 2015.

(138) Okrem toho z dôkazov, ktoré Slovinsko predložilo, vyplýva, že spoločnosť Adria je v súčasnosti na dobrej ceste k splneniu väčšiny cieľov stanovených v pláne reštrukturalizácie, čo je ďalší ukazovateľ spoľahlivosti plánu.

(139) Pokiaľ ide o návrat k životaschopnosti, na základe zmien plánu reštrukturalizácie, ktoré Slovinsko predložilo, Komisia dospela k záveru, že vplyv jednotlivých reštrukturalizačných opatrení je náležite kvantifikovaný a s obnovou životaschopnosti na zodpovedajúcej úrovni sa počíta v prípade všetkých scenárov počas celého obdobia reštrukturalizácie do roku 2014 a 2015. Vzhľadom na prijaté významné reštrukturalizačné opatrenia a dosiahnutý pokrok sa preto Komisia domnieva, že plán reštrukturalizácie umožní spoločnosti Adria obnoviť jej dlhodobú životaschopnosť v primeranom čase.

7.5.3. Zabránenie neodôvodnenému narušeniu hospodárskej súťaže (kompenzačné opatrenia)

(140) Podľa bodu 38 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu je potrebné prijať kompenzačné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa čo najviac zmiernili negatívne účinky na obchodné podmienky. Tieto opatrenia môžu zahŕňať rozdelenie aktív, zníženie kapacity alebo obmedzenie prítomnosti na trhu a zníženie vstupných prekážok na dotknutých trhoch (bod 39 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu).

(141) V tejto súvislosti sa ukončenie stratových činností, ktoré by boli rozhodne nevyhnutné na obnovenie životaschopnosti, sa na účely posúdenia kompenzačných opatrení nebude považovať za zníženie kapacity ani obmedzenie prítomnosti na trhu (bod 40 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu).

(142) Slovinsko navrhuje nasledujúce kompenzačné opatrenia pre spoločnosť Adria: a) […] pravidelných tratí; b) uvoľnenie prevádzkových intervalov na niektorých letiskách vrátane koordinovaných letísk; c) redukcia flotily a d) predaj spoločnosti AAT.

([37]) Počet voľných sedadlokilometrov (ASK – available seat kilometres) je počet miest v lietadlách vynásobený počtom kilometrov letu. Voľné sedadlokilometre sú najdôležitejším ukazovateľom kapacity leteckej spoločnosti, ktorý sa používa v odvetví leteckej dopravy a ktorý samotná Komisia použila v predchádzajúcich prípadoch reštrukturalizácie v odvetví leteckej dopravy.

(143) Slovinsko predložilo dôkazy, z ktorých vyplýva, že trate zrušené v rámci plánu reštrukturalizácie boli ziskové na základe rozpätia príspevku C1 v súlade s postupom Komisie v predchádzajúcich prípadoch ([38]). V rozpätí príspevku C1 sú skutočne zohľadnené náklady na let, cestujúcich a distribúciu (t. j. variabilné náklady) pripadajúce na jednotlivé trate. Všetky trate s pozitívnym príspevkom C1 teda generujú dostatočné príjmy, ktoré pokryjú nielen variabilné náklady na trať, ale prispievajú aj na fixné náklady spoločnosti. Podľa Komisie sa rozpätie príspevku C1 javí ako vhodný údaj na posúdenie, či konkrétna trať prispieva k ziskovosti leteckej spoločnosti.

(144) Pokiaľ ide o kapacitu, v pláne reštrukturalizácie sa uvádza, že celková kapacita spoločnosti v roku 2011 predstavovala […] ASK, pričom sa očakáva, že na konci obdobia reštrukturalizácie v roku 2015 bude kapacita spoločnosti Adria predstavovať približne […] ASK, čo znamená zníženie približne o [11 – 14] %. Ak sa vylúčia trate s negatívnym príspevkom C1, tento údaj sa zníži na [6 – 8] %.

(145) Komisia okrem iného uvádza, že v dôsledku týchto zmien siete tratí spoločnosť Adria uvoľnila niekoľko prevádzkových intervalov, z ktorých niektoré sú koordinovanými ([39]) letiskami, napríklad Dublin a Kodaň. Tieto prevádzkové intervaly umožňujú konkurenčným leteckým dopravcom prevádzkovať niektoré trate a zvyšovať svoju kapacitu.

(146) Pokiaľ ide o redukciu flotily, Komisia konštatuje, že spoločnosť Adria zredukovala svoju flotilu z […] lietadiel v roku 2011 na […] lietadiel, čo by podľa plánu reštrukturalizácie malo zostať nezmenené až do konca obdobia reštrukturalizácie v roku 2015. V súvislosti s predajom spoločnosti AAT sa Komisia domnieva, že toto opatrenie je prijateľné ako kompenzačné opatrenie, najmä ak sa zohľadní záver vyvodený v odôvodnení 118, teda že opatrenie nepredstavuje štátnu pomoc.

(147) Pri posudzovaní vhodnosti kompenzačných opatrení bude Komisia zohľadňovať štruktúru trhu a podmienky hospodárskej súťaže, aby sa zaistilo, že žiadne takéto opatrenie nepovedie k zhoršeniu štruktúry trhu (bod 39 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu). Kompenzačné opatrenia musia proporcionálne zodpovedať deformačným účinkom pomoci, a najmä veľkosti a relatívnej dôležitosti firmy na trhu alebo trhoch. Výška redukcie sa musí stanoviť podľa konkrétnych prípadov (bod 40 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu).

(148) Komisia v prvom rade konštatuje, že trhový podiel spoločnosti Adria na potenciálnom produkte a výstupe leteckého odvetvia (z hľadiska cestujúcich) v celej Únii predstavoval iba 0,15 % (1,17 milióna cestujúcich v roku 2011). V prípade malého dopravcu, akým je spoločnosť Adria, by ďalšia redukcia flotily a znižovanie kapacity mohlo mať negatívny vplyv na jej životaschopnosť bez poskytnutia akýchkoľvek významných trhových príležitostí pre konkurentov.

(149) Pokiaľ ide o najdôležitejšiu zložku kompenzačných opatrení, zníženie kapacity, Komisia považuje redukciu ziskových tratí približne o [6 – 8] % v rokoch 2011 až 2015 za dostatočnú, a to najmä v porovnaní s inými prípadmi reštrukturalizácie leteckých dopravcov ([40]). Toto zníženie kapacity ziskových tratí je vyššie než v prípade spoločnosti Air Malta. Okrem toho je zníženie celkovej kapacity o [11 – 14] % porovnateľné so schváleným znížením o 15 % v prípade spoločnosti Austrian Airlines ([41]).

(150) Komisia na záver konštatuje, že Slovinsko je podporovanou oblasťou na účely regionálnej investičnej pomoci podľa článku 107 ods. 3 písm. a) ZFEÚ ([42]). Podľa bodu 56 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu „… môžu byť však podmienky na schvaľovanie pomoci [v dotovaných oblastiach] menej prísne, pokiaľ ide o uplatňovanie kompenzačných opatrení a veľkosť príjemcovho príspevku. Ak regionálny rozvoj potrebuje odôvodnenie v prípadoch, keď sa zníženie kapacity alebo výskytu na trhu javí ako najvhodnejšie opatrenie na zabránenie neželanej deformácie hospodárskej súťaže, požadované zníženie bude menšie v dotovaných oblastiach ako nedotovaných.“

(151) V tejto súvislosti sa Komisia domnieva, že kompenzačné opatrenia navrhované Slovinskom sú podľa usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu dostatočné a primerané na to, aby sa zabezpečilo, že nepriaznivý vplyv na podmienky obchodovania súvisiaci s poskytnutím pomoci spoločnosti Adria na reštrukturalizáciu sa čo najviac minimalizuje.

([38]) Pozri poznámku pod čiarou č. 13.
([39]) Koordinované letiská sú letiská, na ktorých sú prevádzkové intervaly prideľované koordinátorom na základe nariadenia Rady (EHS) č. 95/93 z 18. januára 1993 o spoločných pravidlách prideľovania prevádzkových intervalov na letiskách Spoločenstva (Ú. v. ES L 14, 22.1.1993, s. 1).
([40]) V prípade spoločnosti Air Malta sa kapacita ziskových tratí znížila o 5 %, zatiaľ čo v rozhodnutí o spoločnosti České aerolinie Komisia schválila zníženie kapacity o [10 – 11] %.
([41]) Rozhodnutie vo veci C-6/09 – Austrian Airlines.
([42]) Pozri rozhodnutie Komisie z 13. septembra 2006 vo veci štátnej pomoci N 434/2006 – Slovinsko – mapa regionálnej pomoci na obdobie rokov 2007 – 2013.

7.5.4. Pomoc obmedzená na minimum (vlastný príspevok)

(152) Podľa bodu 43 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu v záujme obmedzenia rozsahu pomoci na striktné minimum nevyhnutných nákladov na reštrukturalizáciu musí príjemca značnou čiastkou prispieť na reštrukturalizáciu z vlastných zdrojov. Tento príspevok môže pochádzať z predaja aktív, ktoré nie sú na prežitie firmy podstatné, alebo z externého financovania v rámci trhových podmienok.

(153) Vlastný príspevok musí byť reálny, t. j. skutočný, vylučujúci všetky budúce očakávané zisky, ako je tok hotovosti (bod 43 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu). Samotný vlastný príspevok nesmie predstavovať žiadnu ďalšiu štátnu pomoc. V prípade veľkých firiem Komisia zvyčajne považuje za primeraný príspevok vo výške najmenej 50 % nákladov na reštrukturalizáciu. Za výnimočných okolností a v prípadoch s osobitnými ťažkosťami môže Komisia akceptovať nižší príspevok (bod 44 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu).

(154) Pokiaľ ide o celkové náklady na reštrukturalizáciu vo výške […] EUR, navrhovaný vlastný príspevok spoločnosti Adria predstavuje […] EUR, t. j. približne [50 – 54] % celkových nákladov na reštrukturalizáciu. Vlastný príspevok v súlade s plánom reštrukturalizácie tvoria:

a) […];

b) celková suma z predaja spoločnosti AAT (t. j. 14,7 milióna EUR);

c) celková suma konverzie dlhu na kapitál, ktorú banky vykonali v rámci opatrenia 4 (19,7 milióna EUR).

(155) Pokiaľ ide o bod i) odôvodnenia 154, Komisia sa domnieva, že tieto opatrenia sú prijateľné a sú opodstatnené ako vlastný príspevok. Väčšina aktív sa v skutočnosti predala, a preto výnos z predaja možno jednoznačne považovať za vlastný príspevok. Okrem toho Slovinsko predložilo dôkazy o tom, že zvyšné aktíva sú v súčasnosti v procese predaja a ich hodnota bola stanovená v súlade s externými oceneniami vrátane ocenenia spoločnosťou AVAC v prípade lietadiel (pozri odôvodnenie 97).

(156) Pokiaľ ide o bod ii) odôvodnenia 154, keďže Komisia dospela v odôvodnení 118 k záveru, že opatrenie 5 nepredstavuje štátnu pomoc, je zrejme rozumné vyvodiť záver, že výnos z predaja spoločnosti AAT by sa mal považovať za zložku vlastného príspevku.

(157) Pokiaľ ide o konverziu dlhu na kapitál podľa písmena c) odôvodnenia 154, Slovinsko sa domnieva, že celková suma konverzie dlhu na kapitál, ktorú banky vykonali v rámci opatrenia 4, by sa mala rátať ako vlastný príspevok. V tejto súvislosti Komisia zastáva názor, že konverzia nezabezpečeného dlhu by za normálnych okolností nepreukázala dôveru trhu v spoločnosť, pretože nezabezpečení veritelia nepreberajú nové riziká súvisiace s vykonávaním plánu reštrukturalizácie. V prípade spoločnosti Adria však Slovinsko preukázalo, že dlh konvertovaný na vlastný kapitál bol do značnej miery plne zabezpečený, t. j. [10 – 20] miliónov EUR z celkovej sumy 19,7 milióna EUR (pozri odôvodnenie 97). V prípade likvidácie spoločnosti Adria by teda banky boli schopné vymôcť plne zabezpečenú sumu. Z toho vyplýva, že banky sa vzdali plne zabezpečenej pohľadávky, ktorú by boli schopné v plnej miere vymôcť, a nahradili ju kapitálom spoločnosti Adria rovnakej hodnoty. Banky teda konverziou dlhu na kapitál prevzali nové riziko prinajmenšom za sumu [10 – 20] miliónov EUR, pretože nemajú istotu, že ich investícia do spoločnosti Adria bude zisková.

(158) Na tomto základe sa Komisia domnieva, že konverzia plne zabezpečených úverov na kapitál, t. j. [10 – 20] miliónov EUR, je prijateľná ako vlastný príspevok.

(159) Pri zohľadnení uvedených skutočností dosahuje úroveň vlastného príspevku spoločnosti Adria výšku […] EUR alebo [46 – 48] % nákladov na reštrukturalizáciu. V prípade veľkej firmy, akou je spoločnosť Adria, by výška vlastného príspevku mala zvyčajne byť 50 %. Podľa bodu 56 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu však Komisia môže byť menej prísna, pokiaľ ide o výšku vlastného príspevku v dotovaných oblastiach, ako to bolo v prípade Slovinska v čase, keď sa opatrenia poskytli (pozri odôvodnenie 150). V predchádzajúcich prípadoch, napríklad v prípade spoločnosti Air Malta, Komisia schválila vlastný príspevok na úrovni približne 45 %.

(160) Komisia sa preto domnieva, že boli splnené požiadavky bodu 43 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu.

7.5.5. Zásada „jedenkrát a naposledy“

(161) Pomoc musí byť v súlade s bodom 72 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, v ktorom sa stanovuje, že spoločnosť, ktorá dostala pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu za posledných desať rokoch, nie je oprávnená na pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu (zásada „jedenkrát a naposledy“).

(162) Keďže opatrenia 1, 2, 3 a 5 nepredstavujú štátnu pomoc a keďže spoločnosť Adria podľa všetkého nebola príjemcom žiadnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu za posledných 10 rokov, Komisia dospela k záveru, že v prípade opatrenia 4 sa dodržala zásada „jedenkrát a naposledy".

7.6. **Záver týkajúci sa opatrenia 4**

(163) Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia konštatuje, že Slovinsko v roku 2011 nezákonne realizovalo kapitálovú injekciu v prospech spoločnosti Adria, a to v rozpore s článkom 108 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Komisia sa však domnieva, že opatrenie a plán reštrukturalizácie spĺňajú podmienky stanovené v usmerneniach na záchranu a reštrukturalizáciu. Komisia preto považuje pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Navýšenie kapitálu spoločnosti Adria Airways d.d. v rokoch 2007, 2009 a 2010, ktoré Slovinská republika realizovala v prospech spoločnosti Adria Airways d.d., nepredstavujú pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Nadobudnutie spoločnosti Adria Airways Tehnika d.d. spoločnosťami PDP a Aerodrom Ljubljana d.d. v rokoch 2010 a 2011 nepredstavuje pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 2

Kapitálová injekcia vo výške 50 miliónov EUR v prospech spoločnosti Adria Airways d.d., ktorú Slovinská republika realizovala v roku 2011, predstavuje pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Táto pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Slovinskej republike.

V Bruseli 9. júla 2014

Za Komisiu
Joaquín ALMUNIA
podpredseda